

Verksamhetsplan Skärholmen stadsdelsnämnd 2012

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Verksamhetsprogrammet inklusive bilagor och budget för år 2012 fastställs.
2. Omslutningsförändringar om 62,6 mkr fastställs.
3. Resultatenheter 2012 fastställs enligt bilaga.
4. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.
5. Omedelbar justering.

Steinunn Å Håkansson

Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Förslag till verksamhetsplan och budget för Skärholmens stadsdelsförvaltning bygger på nämndens uppdrag från kommunfullmäktige och nämndens uppdrag till förvaltningen. Verksamhetsplanen knyter också an till stadens långsiktiga mål i Vision 2030 - ett Stockholm i världsklass.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har beslutat om mål och ekonomiska ramar för nämnderna. Nämnderna ska sedan i verksamhetsplanen redovisa hur vi avser att utföra kommunfullmäktiges uppdrag, inom given budgetram.

Ärendet

Ärendet innehåller kommunfullmäktiges tre inriktningsmål, kommunfullmäktiges mål för respektive verksamhetsområden samt nämndens mål. Till ärendet hör också bilagor som listas i slutet av tjänsteutlåtandet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i samverkan med samtliga avdelningar. Ärendet har också behandlats i förvaltningsgruppen och i de lokala handikapp-, pensionärs- samt ungdomsråden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att nämnden fastställer verksamhetsplan och budget 2012 inklusive bilagor och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.

Inledning

Skärholmens stadsdelsnämnds mål är att vara en attraktiv stadsdel med hög kvalitet, valfrihet, nöjda medborgare och brukare i en kostnadseffektiv verksamhet.

Skärholmens stadsdelsnämnd ska vara en bra och attraktiv service- och arbetsgivare för stadens medborgare och medarbetare. Medborgarna ska bli bemötta av professionella medarbetare som ger stöd med hög kvalitet och kompetens.

Den växande staden påverkar Skärholmen, vårt arbete ska genomsyras av vision 2030 och Skärholmens värdegrund.

Vi ska säkerställa utförandet av våra insatser och tjänster och bli bättre på att kommunicera våra resultat. Vi ska vara öppna för nya idéer och förbättringar och öka känslan av trygghet för medborgarna i Skärholmen. I våra verksamheter ska vi säkerställa en kultur som genererar stolthet, medarbetaransvar och öppenhet. Allt vi gör i verksamheterna ska vara begripligt, hanterbart och meningsfullt.

Under året ska beslutsunderlag i enskilda ärenden och tjänsteutlåtanden särskilt kvalitetsgranskas. Stadsdelsnämnden ska säkerställa tillsynen av privata och kommunala utförare för våra medborgares bästa. Vi ska vara tydliga med vår organisationsstruktur och med de förväntningar och krav som finns på oss - och som vi har på varandra.

Genom att arbeta med Söderortsvisionen skapar vi goda relationer, förbättrar samarbetet och skapar effektivitet tillsammans med andra stadsdelar i söderort.

En viktig utmaning i stadsdelen är ohälsan, förskolan har därför ökat sina kunskaper om kost och motion från projektet "Sunda barn" och fortsätter använda erfarenheterna i verksamheten för att öka barnens hälsa. Antalet yngre äldre (65-79 år) ökar i stadsdelen de närmaste åren det är därför viktigt att fokusera på förebyggande verksamhet.

Budget och kvalitet följs upp med förvaltningsdialoger tre gånger per år i samband med tertiärrapporterna. Då ska framgångar och brister uppmärksammas och ligga till grund för verksamhetsutveckling. Åtgärder ska vidtas snabbt när avvikelser visas. Brukaruppföljningar av verksamheterna sker regelbundet och i den dagliga kontakten fångas också synpunkter upp, dessa används för att utveckla verksamheterna. Stadsdelens egna verksamheter inom äldre och funktionshinder kommer att komplettera de centrala brukarundersökningarna med egna mätningar. Synpunkter från inspektioner och granskningar från andra myndigheter och professioner tas tillvara och bidrar till förbättringar av verksamheten.

Stadsdelsnämnden arbetar för balanserad budget där kärnverksamheterna prioriteras. Vid budgetfördelningen har nämnden tagit hänsyn till att alla verksamheter ska ha ekonomisk möjlighet att uppfylla de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har satt. Vi

har dock identifierat vissa risker avseende höga kostnader inom äldreomsorgen, främst hyreskostnader för Sättra vård- och omsorgsboende och placeringar för barn och unga.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges måluppfyllelse genom att verka för att Skärholmen ska vara en attraktiv och trygg stadsdel samt medverka till att människor kommer bort från bidragsberoende.

Vi kommer att arbeta aktivt med Söderortsvisionen och samarbetet med Kungens Kurva för en trygg, tillgänglig och växande stadsdel för boende, företagande och besökare där Skärholmen ska vara en levande plats med blandning av handel, arbete, bostäder, kultur och rekreation.

Vi ska verka för att det finns en variation av bostäder för människor i alla skeden av livet och att de som vill kan leva och bo kvar i stadsdelen.

Stadsdelsnämnden ska bedriva ett professionellt upphandlingsarbete och genomföra upphandling och konkurrensutsättning enligt nämndens aktivitetsplan. En frekvent avtalsuppföljning på affärsmässiga grunder garanterar att brukare erhåller den service och insatser som stadsdelsnämnden beslutat.

För att människor snabbt ska få arbete har vi ett tätt samarbete med Jobbtorg. Arbetslösa erbjuds arbetsträning eller praktik, vilket bidrar till att öka möjligheterna att få ett arbete och bli självförsörjande. Vi kommer särskilt att arbeta för att antalet hushåll som är långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd ska minska.

Medborgare som vill starta eget företag eller redan är verksamma företagare får genom Medborgarkontoret information och vägledning. De publika datorerna på medborgarkontoret kan användas av företagare som vill söka information och eller använda sig av e-tjänster.

I miljöarbetet är ambitionen fortsatt hög. Förvaltningen har för avsikt att ta fram en miljöhandlingsplan utifrån Stockholms miljöprogram under 2012. Alla enheter och verksamheter ska därefter arbeta utifrån den framtagna miljöhandlingsplanen.

Medborgare och brukare ska vara nöjda med kultur- och fritidsutbudet. Alla ska ha möjlighet att nyttja stadsdelens rekreationsområden och verksamheter. Medborgarna ska bjudas in och göras delaktiga och ha inflytande över Skärholmens utveckling. Vi kommer att göra flera satsningar för att öka tryggheten för Skärholmsborna i deras vardag.

Medborgarmöten med medföljande trygghetsvandring genomförs i samtliga stadsdelsområden i Skärholmen. Ett åtgärdsprogram "Åtgärder för minskad brottslighet och ökad trygghet i Skärholmen" används i samverkan med polisen och fastighetsbolagen. Genom samverkan med brukare, medborgare, ideella krafter, myndigheter och företagare verkar stadsdelsnämnden för ett tryggt Skärholmen.

Stadsdelsnämnden samverkar med trafik- och renhållningsnämnden samt med de kommunala bostadsbolagen för ett snyggt och enhetligt Stockholm. I samarbete med trafik- och renhållningsnämnden kommer ett antal parkvärdar att städa och informera parkbesökare om att hålla rent på torg och i parker.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.1 Företag ska välja etableringar i Stockholm framför andra städer i norra Europa

Skärholmen och området Kungens kurva är en levande plats med attraktiv blandning av handel, arbete, bostäder, kultur och rekreation – Skandinaviens största handelsplats och ett attraktivt område för familjeshopping. Skärholmen och Kungens kurva har stor utvecklingspotential som handelsplats och region för investeringar, vilket skapar behov av bostäder, fritid- och kulturmöjligheter, rekreationsanläggningar samt behov av offentlig service.

Stadsdelsnämnden ska genomföra upphandling och konkurrensutsättning enligt nämndens aktivitetsplan. Genom goda affärsmässiga relationer med upphandlade leverantörer skapas förutsättningar för etableringsvilja i Skärholmen, det vill säga en vilja att lägga anbud på de upphandlingar som stadsdelsnämnden gör. Anställda informeras om möjligheten till utbildning och stöd för att starta eget och lägga anbud vid upphandlingar. En frekvent avtalsuppföljning på affärsmässiga grunder garanterar att brukare erhåller den service och insatser som stadsdelsnämnden beslutat.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens (alla nämnder)	25 %	35 %	År

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden arbetar för att ge goda förutsättningar för näringslivet och för en utveckling av infrastrukturen

Skärholmen ska vara en attraktiv stadsdel med hög tillgänglighet, en bra service och goda möjligheter till arbete. Området är under stark utveckling, då Skärholmen och Kungens Kurva redan nu är en av norra Europas största handelsplatser och ytterligare utbyggnad pågår. De viktigaste punkterna inom Söderortsvisionen är att skapa möjlighet för nya arbetsplatser samt utbyggnad av infrastrukturen.

Stadsdelsnämnden kommer i enlighet med Söderortsvisionen arbeta för skapandet av nya arbetsplatser samt utbyggnaden av infrastrukturen. Den positiva utvecklingen i Kungens Kurva och Skärholmen bör förstärkas med ytterligare etableringar av företag och bostäder samt kultur- och fritidsanläggningar för att generera fler arbetstillfällen och ett gott liv för boende och besökare. Stadsdelen samverkar med andra aktörer för att Spårväg Syd ska byggas för att öka Skärholmens attraktivitet för fler företagsetableringar, bostäder och kultur- och fritidsaktiviteter.

Medborgare som vill starta eget företag eller redan är verksamma företagare får genom medborgarkontoret information och vägledning. De publika datorerna på medborgarkontoret kan användas av företagare som vill söka information och eller använda sig av e-tjänster.

Förväntat resultat

Skärholmen är en attraktiv stadsdel med hög tillgänglighet, bra service och goda möjligheter till arbete. Fler företagare etablerar sig i stadsdelen.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Medborgarkontoret ska ge information och vägledning till personer som är intresserade av att etablera och driva företag.	2012-01-01	2012-12-31
Stadsdelsförvaltningen är aktiv i olika forum för att utveckla näringslivet och infrastrukturen i närområdet och bidrar till att stadsdelen är attraktiv för företag och boende	2011-01-01	2014-12-31

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden arbetar för nämndens fastställda skrivelse om markanvisningar och byggnationer i Skärholmens stadsdel samt verkar för att olika upplåtelseformer finns tillgängliga för människor i livets alla skeden och möjlighet till bostadskarriär.

Skärholmens stadsdelsnämnd bevakar att hänsyn tas till tillgänglighet och mångfald i plan- och bebyggelsefrågor där stadsdelsnämnden har möjlighet att lämna synpunkter.

Stadsdelsnämnden har fastställt ett områdesprogram för bebyggelsefrågor i stadsdelen och kommer att arbeta efter detta. Nämnden verkar även för att det byggs bostäder för människor i alla olika skeden av livet genom att ha fortlöpande kontakter med byggherrar, stadsbyggnads- och exploateringskontoret. Stadsdelsnämnden bevakar att hänsyn tas till tillgänglighet och mångfald i plan- och bebyggelsefrågor. Beställningar av verksamhetslokaler (till exempel gruppboenden) görs för både stadsdelens och stadens behov.

Förväntat resultat

Verka för att det finns en variation av bostäder för människor i alla skeden av livet vilket möjliggör att de som vill, kan leva och bo kvar i stadsdelen.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska delta aktivt i arbetet med utvecklingen av Skärholmen/Kungens kurva och Söderortsvisiönen	2008-01-01	2014-12-31

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
1.2 Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande

Enheten för ekonomiskt bistånd samverkar bland annat med Jobbtorg och arbetsförmedling. Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsåtgärder och jobbtorgs externa utförare ska användas. Långtidsberoende sökande erbjuds stödsamtal med kognitiv beteendeterapeut. Möjlighet finns att pröva arbetsförmågan i arbetsträningsverksamhet som förvaltningen bedriver.

Medel finns för externa arbetsträningsinsatser eller utredning av arbetsförmågan. Personer som inte är kvalificerade för arbetsmarknadsåtgärder eller inte hör till Jobbtorgs målgrupp erbjuds att delta i EU-projekt och aktiviteter anordnade av frivilligorganisationer. Sökande kan även erbjudas studiecirkel och andra aktiviteter vid socialpsykiatris dagverksamhet. Genom motiverande samtal och olika insatser erbjuds alla som är beroende av ekonomiskt bistånd någon form av sysselsättning för att bli självförsörjande, stärka sina resurser, bryta isolering och öka delaktigheten i samhället. Ett utvecklingsarbete ska göras i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen, socialförvaltningen och jobbtorgen för att förbättra stadens arbete när det gäller försörjningsstöd.

Nämnden ger möjlighet för ungdomar att få sommarjobb. Detta ökar också intresset för att arbeta inom kommunala verksamheter. Stadsdelen räknar med att 400 ungdomar ska erbjudas arbete (100 fler än 2011). Antalet offentligt skyddade arbeten för personer med funktionsnedsättning ska öka.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi (alla nämnder/bolag)	400 st	öka	År
Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	8,5 %	minska	Tertial
Andel barn som växer upp i familjer med ensamstående föräldrar som är beroende av ekonomiskt bistånd	3,5 %	minska	Tertial
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	4,8 %	minska	Tertial
Andel ungdomar 18-24 år som är beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till samtliga 18-24 åringar i befolkningen	3 %	minska	Tertial
Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	3 %	minska	Tertial

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
------------------	------------	-----------

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
I dialog med Jobbtorg Stockholm ta fram och tillhandahålla praktikplatser som passar stadens aspiranter	2012-01-01	2012-12-31
Införa öppen mottagning för budget- och skuldrådgivning, öppen varje vecka	2012-01-01	2012-12-31
Medverka i arbetsmarknadsnämndens uppdrag om att i samverkan med stadsdelsnämnder och socialnämnden utvärdera de arbetsmarknadsinsatser som tillhandahålls samt utveckla arbetsmarknadsinsatser för de aspiranter som står långt från arbetsmarknaden	2012-01-01	2012-12-31
Medverka i arbetsmarknadsnämndens uppdrag om samverkan med stadsdelsnämnderna och socialnämnden, utveckla arbetsmarknadsinsatser och ett gemensamt sätt att bedöma vilka som kan anses stå till arbetsmarknadens förfogande	2012-01-01	2012-12-31
Kommunstyrelsen har i uppdrag att i samarbete med stadsdelsnämnderna, arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden ta fram förslag på "en väg in" för personer som söker ekonomiskt bistånd	2012-01-01	2012-12-31

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden möjliggör för individen att ta tillvara sina egna resurser och så långt som möjligt bli oberoende av försörjningsstöd.

Alla insatser syftar till att stärka den enskilde att klara sin egen försörjning så långt som möjligt. Vår övertygelse är att alla vuxna har en önskan och någon förmåga att leva självständigt. Vi arbetar med människans resurser och lyfter fram de framsteg vi ser.

Vid den första kontakten med socialtjänsten görs en noggrann bedömning av den sökandes behov, om det är socialtjänstens ansvarsområde eller om den sökande behöver stöd av annan verksamhet eller myndighet.

Socialtjänsten har stödande och motiverande samtal med de sökande. Individuella arbetsplaner och introduktionsplaner görs i dialog med den enskilde. Planerna följs upp kontinuerligt. Utgångspunkten är att den enskilde både vill och kan ta ansvar för sin egen försörjning. Sökande ska vara inskrivna på arbetsförmedlingen för att få tillgång till arbetsmarknadsåtgärder eller program som kan leda till arbete. Aktivitetsstöd kan göra den sökande helt eller delvis självförsörjande. I vissa fall uppmuntras sökande till studier för att stärka möjligheterna på arbetsmarknaden. Personer som har nedsatt arbetsförmåga uppmuntras att använda och utveckla sin arbetsförmåga för att bli helt eller delvis självförsörjande. De som har minst 50 % arbetsförmåga erbjuds insatser genom Jobbtorg. För sökande med minst 25 % arbetsförmåga har vi kontakt med Jobbtorg

Resurs för att även dessa personer ska kunna erbjudas sysselsättning. Förvaltningen kan erbjuda individanpassade insatser i form av arbetsförmågebedömning, kognitiv beteendeterapi och arbetsträning. Om det finns andra hinder än arbetslöshet för att bli självförsörjande till exempel missbruk, psykisk ohälsa eller funktionshinder erbjuds stöd av annan verksamhet inom socialtjänsten. Vi samverkar med sjukvården för att klargöra individens förmåga att delta i aktiviteter i rehabiliterande syfte. Sökande som helt saknar arbetsförmåga får stöd att söka sjukersättning och på så sätt bli helt eller delvis beroende av försörjningsstöd.

Förväntat resultat

Antalet hushåll som är långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd minskar.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen ska besöka alla Skärholmshushåll som har andrahands- eller inneboendekontrakt och har ekonomiskt bistånd. Årlig rapport om hembesöken och utfallet.	2008-01-01	2012-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska göra en individuell planering tillsammans med individen som visar den snabaste vägen till egen försörjning	2008-01-01	2012-12-31
Stadsdelsnämnden ger tillsammans med olika aktörer stöd och insatser för att stärka personer till att klara sin egen försörjning	2008-01-01	2013-12-31

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.3 Stockholms livsmiljö ska vara hållbar

Stadens miljöprogram är vägledande för stadsdelsnämndens miljöarbete. Samtliga enheter och verksamheter inom stadsdelsnämnden arbetar för en hållbar livsmiljö, tillsammans med brukare där det är möjligt. Förvaltningen har för avsikt att ta fram en miljöhandlingsplan utifrån Stockholms miljöprogram under 2012. Alla enheter och verksamheter ska därefter arbeta utifrån den framtagna miljöhandlingsplanen.

När det gäller inköp av både ekologiska varor (livsmedel med mera), utrustning och material är förvaltningen beroende av de leverantörer som staden har centralupphandlat och slutit ramavtal med. Stadsdelsförvaltningen gör avrop från stadens centrala avtal. Det förutsätts att det skett en upphandling med företag som erbjuder ett prisvärt och rikt sortiment på miljövänliga produkter och tjänster. När stadsdelsförvaltningen genomför egna lokala upphandlingar, direktupphandling eller andra inköp, beaktas alltid miljökraven.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel dubbdäck	8 %	tas fram av nämnden/styrelsen	År
Andel elbilar	8 %	öka	År
Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	Månad
Andel miljöbränslen i stadens miljöbilar	85 %	tas fram av nämnden/styrelsen	Halvår

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel relevanta upphandlingar av varor och produkter där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	100 %	fastställs 2012	År
Elanvändning per kvadratmeter	70 kwh/kvm	76 kWh	År

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Ta fram och besluta om miljöhandlingsplan utifrån Stockholms miljöprogram 2012-2015	2012-01-01	2012-12-31

NÄMNDMÅL:

Alla enheter och verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö och arbetar utifrån förvaltningens miljöhandlingsplan (Normer och värden)

Stadsdelsförvaltningen ska inom sina verksamheter identifiera olika konkreta aktiviteter som varje anställd kan genomföra för att förbättra livsmiljön.

Förvaltningen har för avsikt att ta fram en miljöhandlingsplan utifrån Stockholms miljöprogram under 2012. Alla enheter och verksamheter ska därefter arbeta utifrån den framtagna miljöhandlingsplanen.

Samtliga bilar klassas som miljöbilar och vid årets slut ska alla bilar förutom en bil inom socialtjänsten köra på dubbfria däck. Den bil inom socialtjänsten som kör med dubbdäck gör det av säkerhetsskäl då den ofta körs vid besök ute i landet. Samtliga etanol- och gasbilar ska tankas med det förnyelsebara bränsle de är anpassade för, och andelen förnyelsebart bränsle i dessa bilar ska uppgå till minst 85 %. Förvaltningen ska undersöka vilka bilar som kan ersättas med elbil, med avsikt att påbörja nya avtal för en eller flera elbilar. Förvaltningen har som mål att under 2012 leasa en elbil.

Vid inköp prioriteras ekologiska produkter och livsmedel i den mån det finns. Andelen ekologiska livsmedel som köps in till verksamheterna ska utgöra minst 16 %.

Årsmålet för den totala elförbrukningen är 70 kWh/kvm (antalet kvadratmeter utgör ytan i förvaltningens alla verksamhetslokaler, men inte egna lägenheter där brukare själva bekostar elen). Årsmålet är baserat på 2011 års förbrukning. Förvaltningen byter successivt ut vitvaror såsom torkskåp på förskolorna. Förvaltningen har även bytt till fjärrvärme och bergvärme på flertalet fristående förskolor och på det fristående gruppboende som finns i stadsdelen.

I förskolorna deltar barnen aktivt i källsortering och mycket återanvänds i det skapande arbetet. Flera enheter lagrar återvinningsmaterial i större förskolor där alla sedan kan hämta. Flera förskolor deltar i ett biogasprojekt där matavfallet återvinns. Förskolorna erbjuder stöd och kunskap genom fältskolan. Barnen lär sig ett miljömedvetet förhållningssätt och vistas mycket i naturen. De blir medvetna om naturens kretslopp samtidigt som de utforskar naturvetenskapliga fenomen.

Förskolorna samarbetar med "Håll Sverige rent" angående miljöcertifieringen "Grön flagg" och ökar inköpen av miljövänliga varor.

Vid inköp av livsmedel väljer samtliga enheter inom avdelningen ekologiska alternativ. Öppna parken Vårgården har ekoprofil.

Information om miljöpåverkan lämnas vid öppna sammanträden samt information i lokalpressen. Information finns att få på medborgarkontoret och genom www.stockholm.se. I kontakten med brukare stödjer stadsdelsnämnden ett miljövänligt tänkande.

Förväntat resultat

Stadsdelsförvaltningens miljöpåverkan minskar och vi ger medborgarna ökad information om hållbar livsmiljö.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel	16 %	Tertial

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen informerar medborgarna om en hållbar livsmiljö	2008-01-01	2014-12-31
Stadsdelsförvaltningen säkerställer bokföringen av ekologiska livsmedel	2010-09-17	2012-12-31
Undersöka möjligheten att ersätta befintliga tjänstebilar med elbilar då avtalen går ut	2012-01-01	2014-12-31
Vid upphandling av varor och tjänster ska miljökrav ställas	2012-01-01	2014-12-31

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.6 Stockholmarna ska vara nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

I Skärholmen erbjuds ett rikt kultur- och idrottsliv både för allmänheten och för brukare i verksamheterna. Skärholmsborna informeras om kommande kulturutbud genom bland annat lokalpress och affischering. Olika kulturarrangemang erbjuds förskolor, äldre och personer med funktionsnedsättning i stadsdelens verksamheter. Stadsteatern är etablerad i Skärholmen vilket är positivt för det levande kulturlivet i stadsdelen. För att stödja det kultur- och föreningsliv som finns i stadsdelsområdet avsätts medel till föreningsbidrag till föreningar vars aktiviteter kompletterar nämndens verksamheter.

En öppen park som välkomnar alla medborgare med öppen förskola på förmiddagarna och parklek på eftermiddagarna finns nu i varje stadsdelsområde. Barn och ungdomar

erbjuds kulturella upplevelser både i den egna verksamheten och genom professionella aktörer vilket stimulerar fantasi, kreativitet och språket.

Fritidssamordnaren inom omsorgen om äldre och funktionsnedsatta kommer att arbeta för att öka utbudet av aktiviteter i närområdet samt knyta kontakter med frivilligorganisationer och föreningslivet för att utöka möjligheterna för varierat kulturutbud.

Stadens största inomhusanläggning för friidrott, finns i Sätra och 2012 kommer ett nybyggt stall att invigas i Sätra. Här finns ett badhus och ett rikt basket-, fotbolls- och ishockeyutbud för flickor och pojkar. Ideella krafter leder och utvecklar dessa idrottsverksamheter. Stadsdelsförvaltningen verkar för etablering av spontanidrottsplatser i Skärholmen i samverkan med svenska idrottsförbundet, idrottsförvaltningen, föreningar och kommunala bolag.

Därutöver erbjuder Skärholmen en fantastisk möjlighet till rekreation och friluftsliv i den vackra naturen vid Mälaren och i naturskyddsområdet i Sätra.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Utbildningsnämnden ska i dialog med stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och det fria kulturlivet utveckla Kulana för att ge fler barn och unga i skola och förskola möjlighet till kulturupplevelser	2012-01-01	2012-12-31

NÄMNDMÅL:

Skärholmen utvecklas som kultur- och fritidsstadsdel (Normer och värden)

Kultur- och fritidsaktiviteter ska vara tillgängliga för alla. I samverkan med kulturlivet i staden och aktivitetsutbudet i verksamheterna erbjuds skärholmsborna - barn, unga och gamla - kulturupplevelser.

I arbetet med att utveckla Skärholmen som en kultur- och fritidsstadsdel samarbetar förvaltningen med andra förvaltningar och bolag. Exempelvis kommer samarbetet med Stockholms hem att fortgå gällande upprustningen av skärholmsterrassen.

Under 2012 kommer Ekholmsparken att rustas upp och upprustningen av skärholmsterrassen att färdigställas. Under 2012 planerar förvaltningen att genomföra en förprojektering av Västerholmsstråket där en puckelbollplan och en ny skateanläggning planeras anläggas. Detta kommer att kopplas samman med Vårbergs IP som rustas av idrottsförvaltningen. Det tillgänglighetsanpassade Sättrastrandsbadet kommer att invigas under 2012 med ett nytt tillgänglighetsanpassat utegym, badramp, brygga och lekplats.

Under 2012 planeras en utescen intill Stadsteatern. Scenen skapar en spännande mötesplats under sommarhalvåret och underlättar olika slags evenemang som utförs utomhus.

Öppna parker med öppen förskola på förmiddagarna och parklek på eftermiddagarna finns nu i varje stadsdelsområde. Lokalerna ska användas även på kvällar och helger av föreningar och frivilliga organisationer. Stadens kulturplan "Kultur i ögonhöjd" fortsätter att genomföras för barn och ungdomar i förskolor och fritidsenheten. De erbjuds

olika kulturupplevelser i den egna verksamheten och genom professionella aktörer som stimulerar fantasi, kreativitet och språket. Förskole- och fritidsenheterna utvecklar samarbetet med Stadsteatern genom bland annat Sveriges nationaldag samt lån av lokaler vid aktiviteter och filmprojekt. Medarbetarnas, barnens, ungdomarnas och föräldrarnas olika kulturer är en stor tillgång i verksamheten. Fritidsenheten fortsätter sitt fokus på att få fler flickor och funktionsnedsatta barn och ungdomar att besöka mötesplatserna. Genustänkandet finns alltid med i verksamhetsplaneringen.

En projektledare för fritid kommer att arbeta med att stärka fritidsprojekten och fritids- och kulturutbudet för stadsdelens egna vård- och omsorgsboenden och för LSS-bostäder. Kulturaktiviteter kommer att anordnas för de äldre inom stadsdelen som besöker det öppna aktivitetscentret Eken. Dagsutflykter kommer att erbjudas.

Förväntat resultat

Medborgarna erbjuds ett ökat kultur- och fritidsutbud.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Nyttjandegrad av kulturerbjudande med professionella aktörer för barn i våra förskolor	100 %	Tertial
Andel flickor i årskurs 9, som ofta brukar vara på mötesplatserna.	34 %	År
Andel flickor, i gymnasiet årskurs 2, som ofta brukar vara på mötesplatserna	13 %	År
Andel pojkar, i gymnasiet årskurs 2, som ofta brukar vara på mötesplatserna	25 %	År
Andel pojkar, i årskurs 9, som ofta brukar vara på mötesplatserna	39 %	År
Antal kulturerbjudanden med professionella aktörer som erbjuds barn och unga inom fritiden	50	År
Antal planerade aktiviteter som erbjuds besökarna i mötesplatserna.	600	År
Antal planerade aktiviteter som erbjuds besökarna i parklekar- na	600	År
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Alla barn och unga inom förskola och fritid, och äldre inom äldreomsorgen erbjuds kulturaktiviteter med professionella aktörer.	2008-01-01	2014-12-31
Alla barn och unga erbjuds en organiserad verksamhet inom fritidsenheten som samarbetar med det lokala föreningslivet	2012-01-01	2014-12-31

NÄMNDMÅL:**Stadsdelsnämnden verkar för att tillgänglighetsanpassa lokaler och verksamheter**

Det är angeläget att stadsdelnämndens verksamheter och lokaler är tillgängliga för alla människor.

Om-, till- och nybyggnationer i förvaltningens verksamhetslokaler görs enligt gällande lagar och föreskrifter och enligt ”Program för ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning - En stad för alla.”

Verksamheterna ska vara tillgängliga i livets alla faser, det ska vara möjligt att komma fram med exempelvis barnvagn, rullstol och rullator. Verksamheterna använder tolk och skickar material på inläsning, lättläst bearbetning eller liknande vid behov.

Förvaltningen strävar efter att förbättra tillgängligheten i parkerna, med särskild hänsyn till äldre och personer med funktionsnedsättning. Vi arbetar i samverkan med barn och unga vid planering av parkupprustningar samt i underhåll och drift av parkområden. Vid varje ny investering och upprustning av parkområden ska stadsdelsnämnden arbeta för ökad tillgänglighet. Medborgarkontoret ligger i gatuplanet och är lätt att nå för alla medborgare. Där finns möjlighet för medborgarna att få vägledning och att använda publika datorer.

Förväntat resultat

Medborgarna i stadsdelen ska ha möjlighet att nyttja stadsdelens rekreationsområden och verksamheter.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen ska vid all parkupprustning arbeta för ökad tillgänglighet	2011-01-01	2014-12-31

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**1.7 Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning**

Stadsdelsområdet ska upplevas tryggt och rent av boende, brukare, personal och andra som vistas i området. Det uppnås genom fortsatt regelbunden städning och underhåll av parker och grönområden samt utökad städning i de mest besökta parkerna liksom parkmark kring centrumområdena. Förvaltningen fortsätter att förbättra tryggheten i parkerna genom exempelvis slyröjning för bättre sikt. Stadsdelsnämnden samverkar med trafik- och renhållningsnämnden samt med de kommunala bostadsbolagen för ett snyggt och enhetligt Stockholm. I samarbete med trafik- och renhållningsnämnden kommer ett antal parkvärdar att städa och informera allmänheten om att hålla rent på torg och i par-

ker. Stadsdelsnämnden har en parkdrift i egen regi men samarbetar med andra stadsdelar om upphandlingar av till exempel underhålls- och markarbete.

Stadsdelsförvaltningen informerar i den lokala pressen om städning och om var skräp ska lämnas. På alla medborgarmöten får skärholmsborna information om olika stadsmiljöfrågor. Medborgarmöten med medföljande trygghetsvandring genomförs i samtliga stadsdelsområden i Skärholmen. Ett åtgärdsprogram "Åtgärder för minskad brottslighet och ökad trygghet i Skärholmen" används i samverkan med polisen och fastighetsbolagen. Genom samverkan med brukare, medborgare, ideella krafter, myndigheter och företagare verkar stadsdelsnämnden för ett tryggt Skärholmen.

Förvaltningens säkerhetsarbete grundar sig helt på säkerhetsprogram för Stockholm stad 2009-2012. Detta omfattar förebyggande säkerhetsarbete, informationssäkerhet, säkerhetsskydd, personsäkerhet, krishantering, kriskommunikation, utvärdering och lärande.

Stadsdelsförvaltningen har en övergripande krisledning och varje verksamhet har egna krisrutiner. Utbildning och samordning genomförs regelbundet. Stadsdelsnämnden fortsätter sitt samarbete med säkerhetsrådgivarna från Storstockholmsbrandförsvaret vilket innebär övningar av krisorganisationen.

Förvaltningens verksamheter arbetar på ett systematiskt sätt förebyggande för att minimera risker samt konsekvenserna av krissituationer och incidenter. Syftet är att brukare och anställda i nämndens verksamheter ska vara trygga.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Stockholmarnas nöjdhet med skötsel park och grönområden	61 %	61 %	År
Andel identifierade sårbarheter som styrelse/nämnd avser förebygga eller minimera under året	100 %	100 %	År
Antal krisledningsövningar i nämnd/bolag på ledningsnivå	2 st	47 st	År

NÄMNDMÅL:

Skärholmen ska vara en ren, välskött och trygg stadsdel

Skärholmen ska upplevas som en ren, trygg och tillgänglig stadsdel av alla. Samarbete sker med fastighetsägare, polis, organisationer och föreningar. Alla enheter inom stadsdelen ska bidra till en positiv upplevelse av Skärholmen. Det lokala brottsförebyggande rådet är ett samarbetsforum för ökad trygghet och minskad brottslighet. Kommunikation med medborgarna, även via alla de media som finns, är en viktig faktor för att öka tryggheten.

Skärholmens brottsförebyggande råd (BRÅ) är styrgrupp för det preventiva och trygghetsskapande arbetet i stadsdelen. Det lokala brottsförebyggande rådet är ett samarbetsforum för att öka tryggheten och minska brottsligheten. Rådet består av polis, stadsdels-

förvaltning, brandmyndighet, föreningar och bostadsbolag med flera. Rådet träffas regelbundet för diskussioner om brottslighet, föräldrastöd och trygghetsfrågor. Kommunikation med medborgarna är en viktig faktor för att öka tryggheten. En kommunikationsplan för trygghetsarbetet har färdigställts och ska implementeras. Lokala BRÅ inbjuder till dialog med medborgarna i form av medborgarmöten i varje stadsdelsområde med åtföljande visuella trygghetsvandringar. Trygghets- och trivselvandringarna ska utvecklas ytterligare. Utöver de trygghetsvandringarna som görs i anslutning till medborgarmötena och trivselvandringarna med ungdomar så kommer förvaltningen genomföra så kallade målgruppsinriktade trygghetsvandringar på exempelvis öppna förskolan med småbarnsföräldrar. Trygghetsmätningen ligger till grund för stadsdelens "Åtgärdsplan för minskad brottslighet och ökad trygghet i Skärholmen". Resultatet av den senaste trygghetsmätningen kommer att analyseras under 2012. Förvaltningen genomför en omflyttningsstudie för att se hur människors trygghet påverkas av in- och utflyttning samt omflyttning i stadsdelen.

Förvaltningens interna säkerhetsarbete för trygga brukare och medarbetare beskrivs under kommunfullmäktiges mål 1.7 Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning.

Skärholmen ska vara en ren och välskött stadsdelsdel genom fortsatt regelbunden städning och underhåll av parker och grönområden. Förvaltningen fortsätter att genomföra utökad städning, gräsklippning och tömning av papperskorgar i de mest besökta parkerna. Även parkmark kring centrumområdena har utökad städning. Arbetslösa personer som får ekonomiskt bistånd kommer att erbjudas arbetsträning med park- och renhållningsuppgifter.

Förvaltningen för en kontinuerlig dialog med medborgare kring städning, underhåll av parkerna och inför parkupprustningar. Inför parkupprustningar, som planeras utifrån parkplanerna, hålls samråd med boende och brukare. Investeringar och upprustningar för 2012 sker i enlighet med föreslagen budget. Information om aktuella parkupprustningar och förvaltningens ansvarsområden avseende stadsmiljö ska finnas lättillgänglig och uppdaterad på stadens webbplats. På medborgarkontoret tas alla frågor emot, oberoende av vem som har ansvaret. Driftcentralen har telefon- och mailservice dygnet runt.

Personalen i förskolorna arbetar för att barnen ska vara stolta över sin stadsdel och ta ansvar för dess utveckling. Barnen lär sig att värna om miljön, att inte skräpa ner i naturen, begrepp som ditt och mitt samt innebörden av allemansrätten. Personalen inspekterar förskolegårdarna varje morgon för att säkerställa barnens utemiljö. Förskolorna medverkar i stadsdelens gemensamma städdagar. Fritidsenheten arbetar för en tryggare stadsdel genom att i dialog med besökarna erbjuda bra och spännande fritidsaktiviteter i varje område. Fritidsenheten samverkar med andra aktörer både inom och utom förvaltningen för en tryggare stadsdel.

Förväntat resultat

Stadsdelen och medborgarna verkar tillsammans för ett välskött och tryggt område. Tryggheten ska öka för skärholmsborna i deras vardag.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel som känner sig trygga när de går ensamma på kvällen	41 %	År
Andel som tycker att Skärholmen är en trygg och säker stadsdel att bo i.	41 %	År
Antal målgruppsinriktade trygghetsvandringar	2	År
Antal trivselvandringar	2	År
Antal trygghetsvandringar	8	År
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen ska implementera kommunikationsplanen för trygghetsarbetet	2012-01-01	2012-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska informera medborgarna om hur stadsdelen arbetar med att Skärholmen ska vara en ren och välskött stadsdel och hur alla kan ta ansvar och bidra	2008-01-01	2014-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska inom ramen för det lokala brottsförebyggande rådet samverka med polis, fastighetsägare, religiösa samfund, ideella organisationer, utbildningsförvaltningen och brandmyndigheten enligt "Åtgärder för minskad brottslighet och ökad trygghet i Skärholmen"	2008-01-01	2014-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska samverka med andra aktörer för att skapa en trivsammare utemiljö i Skärholmen som stimulerar till aktivitet.	2008-01-01	2014-12-31
Genomföra Skärholmsdagen tillsammans med andra aktörer	2012-01-01	2014-12-31
Skärholmen skapar nätverk mellan olika aktörer såsom fältassistenter, fritidsenheten, polisen och frivilligorganisationer, som arbetar på fältet under risktider	2011-01-01	2011-12-31
Under året ska stadsdelsförvaltningen tillsammans med närpolisen arbeta med Skärholmens resultat från "Trygg i Stockholm" för att föreslå förebyggande åtgärder i syfte att öka tryggheten.	2012-01-01	2012-12-31

NÄMNDMÅL:**Stadsdelsnämnden arbetar för att medborgarnas inflytande och delaktighet ökar**

Verksamheten ska utformas genom dialog i samspel med medborgarna. Det sker genom medborgarmöten, öppna nämndmöten och genom direkt brukarinflytande i våra olika verksamheter. Synpunkter från medborgare, brukare, kunder och klienter är av yttersta vikt för förbättring och utveckling av verksamheterna.

Medborgarna bjuds in till samverkansmöten, öppna sammanträden, medborgarmöten och trygghetsvandringar. Stadsdelsförvaltningen tar emot medborgarförslag, klagomål och synpunkter, har samtal per telefon och vid personliga möten. Medborgarkontoret är ett viktigt komplement till kontaktcenter och e-tjänster. Samhällsvägledarna visar var man hittar information om kundval och visar e-tjänster. Medborgarna får information om rättigheter, beslutsvägar och hur de kan påverka - vilket ökar deras möjlighet till delaktighet och inflytande. Gemensamma rutiner finns för hur förslag, klagomål och synpunkter ska hanteras.

Samhällsvägledarna kommer under året att fortsätta utvecklingen med att arbeta utåtriktat. De kommer att ge information och vägledning och samla in synpunkter i olika sammanhang där medborgarna finns: på medborgarmöten, på öppna förskolor, i öppna parker, i föreningar, på evenemang, hos andra myndigheter. När specialister från olika verksamheter vill kommunicera med medborgarna kan samhällsvägledarna delta. Samhällsvägledarnas ansvar blir då att besvara frågor om andra frågor än det aktuella verksamhetsområdet eller återkomma med svaret. De kan också visa www.stockholm.se och ge vägledning till medborgarna om olika sätt att påverka och få inflytande: att lämna synpunkter på Tyck till, lämna medborgarförslag, delta på medborgar- och nämndmöten med mera. Arbetet kommer att börja i mindre skala, exempelvis genom besök på stadsdelens Öppna förskolor. Det nya arbetssättet kräver ny kunskap om hur man talar inför grupper och har en dialog på ett bra sätt, nya samarbetskanaler inom och utanför förvaltningen och mobil teknik.

Under året ska det genomföras två medborgarmöten i varje stadsdel med efterföljande trygghetsvandring, två målgruppsinriktade trygghetsvandringar på exempelvis öppna förskolorna samt två trivselvandringar med ungdomar från stadsdelen.

Stadsdelsnämnden kommer att arbeta för lokal områdessamverkan utifrån Söderortsvisionen, bland annat genom medborgardialoger och samrådsmöten för att utveckla stadsdelen och medborgarnas delaktighet. Under 2012 kommer resultatet från boendedialogen i Skärholmen att återkopplas till de boende som lämnade sina synpunkter under boendedialogsdagarna i oktober 2011. Under hösten 2012 kommer boende, besökare och verksamma i Skärholmen få veta vad förvaltningar och bolag kommer att prioritera och arbeta med utifrån inkomna synpunkter.

Förvaltningen kommer att fortsätta att delta i projektet direkt feedback tillsammans med Farsta stadsdelsförvaltning och trafikkontoret under ledning av stadens ledningskontor. Förvaltningen kommer under 2012 att få möjlighet att göra löpande enkäter via webben och genom datorer utplacerade i verksamheten. Resultaten syns direkt på skärmar som

ställs upp där många medarbetare passerar. Tanken är att inte behöva vänta på resultatet, det visualiseras direkt. Medarbetarna får ännu mer medborgarfokus när de genast kan se resultatet. Metoden är enkel och medger löpande enkäter, vars svar kan jämföras med varandra och där man ser förändringarna.

Förväntat resultat

Merparten av medborgarna upplever delaktighet och inflytande genom olika medborgardialoger.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Antal medborgarmöte	8	År
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Arbeta för den lokala områdessamverkan utifrån Söder- ortsvisionen, bland annat genom medborgardialoger och samrådsmöten för att utveckla stadsdelen och medborgar- nas delaktighet	2011-01-01	2012-12-31

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:

2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges måluppfyllelse genom att alla i förvaltningen arbetar utifrån vision 2030 och Skärholmens värdegrund. Målet är hög kvalitet, valfrihet och nöjda medborgare och brukare.

Brukare som omfattas av valfriheten ska få opartisk information om de utförare de kan välja mellan. På stadens webbplats under jämför service finns information om olika utförare. Genom äldre direkt kan brukarna komma i kontakt med sin biståndsbedömare som också kan ge opartisk vägledning om olika utförare om man inte har möjlighet att använda jämför service. Utförarenheterna inom äldre och funktionshinder arbetar för att ha en hög nöjdhet och ökad trygghet. Brukarna ska ha god mat och måltiderna ska vara en trevlig stund på dagen. Alla ska erbjudas en meningsfull vardag med social stimulans, kultur och utevistelse.

Barn, ungdomar och deras familjer ska uppleva att förskola och fritid stöder utvecklingen av deras identitet, delaktighet och inflytande. Barn och ungdomar ska känna sig inspirerade och trygga i verksamheterna. I Skärholmen ska barn och unga växa upp till självständiga vuxna.

Medarbetare ska öka sin kompetens och frisknärvaro. Enheterna ska använda resultaten från medarbetarenkäten för att systematiskt utveckla medarbetarskap, ledarskap, arbetsätt och rutiner till nytta för verksamhetens utveckling. Alla i förvaltningen ska arbeta aktivt enligt Skärholmens värdegrund och vision 2030 så att de genomsyrar verksamheterna.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.1 Stockholmarna ska erbjudas valfrihet och ökad mångfald

Skärholmsborna erbjuds valfrihet och mångfald i verksamhetsutbudet och får information om privata och kommunala utförare samt vilka olika inriktningar som finns inom varje verksamhet. Medborgarkontoret informerar medborgarna om allmänna välfärdstjänster.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom barnomsorg	79 %	öka	År
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom omsorg om personer med funktionsnedsättning	66 %	öka	År
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, hemtjänst	66 %	öka	År

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, vård- och omsorgsboende	53 %	öka	År

NÄMNDMÅL:**Medborgarna erbjuds valfrihet, mångfald och kvalitet**

Alla medborgare ska kunna välja fritt i de valfrihetssystem som staden tagit fram. Informationen om valfriheten ska lämnas opartiskt och tydligt av stadsdelens medarbetare.

Medborgarna tillförsäkras valfrihet inom de delar av verksamheten som omfattas av LOV (lagen om valfrihetssystem inom vård och omsorg). Den enskilde ges god och objektiv information om de utförare som finns och den enskildes önskemål beaktas vid val av utförare. Insatser för komplexa vårdbehov och där återhämtningspotential finns prioriteras. Kvaliteten följs regelbundet upp och uppföljningen förbättras. I samband med lagen om valfrihet har ett kvalitetssystem införts som mäter måluppfyllelse inom de olika livsområden som utreds inom DUR (dokumentation utvärdering resultat).

Förskolorna erbjuder en mängd verksamhetsinriktningar och profiler som finns på Stockholms stads hemsida. Sju enskilda förskolor har anslutit sig till stadsdelens kö till förskola. De får service av köhandläggaren genom att föräldrar till barn i kön även erbjuds dessa utförare. Ungdomarna har inflytande i fritidsenhetens samtliga verksamheter genom styrelser och arbetsgrupper och är delaktiga i budgetarbete och planering av aktiviteter.

Förväntat resultat

Alla som omfattas av valfriheten erbjuds opartisk och tillgänglig information om de utförare de kan välja mellan. Mångfald och profiler ska utvecklas inom verksamheterna.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.2 Förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas**

Läroplanen genomsyrar arbetet i förskolan. Den pedagogiska miljön utvecklas för att bjuda in barnen till smågruppsaktiviteter och forskande lekar. Barnen får möjlighet att utveckla det svenska språket, teknik, naturvetenskap, matematik med mera. I samverkan med familjen utvecklas barns och ungdomars förståelse för människors lika värde. I förskolan ges barnen trygghet och stöd i att utveckla tillit, empati, självförtroende och förståelse för omvärlden. Likabehandlingsplanerna är utgångspunkten för arbetet med att stärka barnens självkänsla och identitet. Förskolan arbetar medvetet med att öka barnens fysiska hälsa genom kost och rörelse. Genom att erbjuda en stimulerande och god miljö utvecklas förskolebarnens språk- och kunskapsutveckling med fokus på svenska språket. Både den flerspråkiga personalen och samarbetet med föräldrarna bidrar till att utveckla modersmålet parallellt med det svenska språket. Viktiga områden för barn, unga och fritid är miljö- och hälsoarbete, språk- och föräldrastöd samt barns och ungas

inflytande i verksamheten. Inom fritiden har ungdomarna inflytande genom demokratiarbete i styrelserna som finns på varje mötesplats och möjlighet att påverka mötesplatserna.

Fritidsenheten arbetar preventivt genom att öka ungdomars skyddsfaktorer och känsla av sammanhang.

Vid heldygnsplaceringar kommer socialtjänsten verka för att placeringen ska bli kortvarig och samverka med skolan för att barn som placeras utom hemmet ska genomgå en skolpsykologisk- och pedagogisk utredning om skolan anser att det behövs.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	tas fram av nämnden	År
Andel förskollärare av antal anställda	38 %	öka	År
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende trygghet och säker miljö	82 %	öka	År
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende utveckling och lärande	80 %	öka	År
Antal barn per avdelning	16	oförändrad	År
Antal barn som inte barnomsorgsgarantin uppfyllts för under året	0 st	0 st	Månad
Antal förskolebarn per anställd	4,6 st	oförändrad	År
Personalens bedömning av "Förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3	öka	År

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2011-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska ta fram aktiviteter för att säkerställa att föräldrars val i större utsträckning kan tillgodoses samt verka för att många alternativ finns att välja mellan	2012-01-01	2012-12-31
Stadsdelsnämnderna ska ta fram konkreta handlingsplaner för de olika pedagogiska verksamheternas fortsatta arbete med att införa it i pedagogiken samt it i de administrativa rutinerna	2012-01-01	2012-12-31
Stadsdelsnämnderna ska ta fram rutiner för inkomstkontroll	2012-01-01	2012-12-31

Verksamhetsplan Nämnd

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med matematik, naturvetenskap och teknik i förskolan	2012-01-01	2012-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med språkutveckling i förskolan	2012-01-01	2012-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utveckla samverkan med fristående förskolor och både kommunala och fristående skolor	2011-01-01	2012-12-31
Stadsdelsnämndernas ska säkerställa att förskolans nya läroplan är implementerad i alla förskolor	2012-01-01	2012-12-31
Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna utarbeta skriftliga riktlinjer för rutiner vid övergången mellan förskola och skola	2012-01-01	2012-12-31
Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna genomföra en granskning av placerade barns skol-situation	2012-01-01	2012-12-31

NÄMNDMÅL:

Förskolorna arbetar för att öka barnens hälsa och välmående (Utveckling och Lärande)

Personalen i förskolan ska arbeta för att barnens hälsa ökar till exempel utifrån kunskaper från projektet "Sunda barn".

I dialog med föräldrarna skapas en hälsofrämjande miljö i förskolan i syfte att utveckla barns hälsa. Det sker genom rutiner och förhållningssätt kring matvanor och måltidssituationer, rörelsevanor samt utevistelser. Alla barn ska vara ute minst en gång per dag och rörelseaktiviteter ska planeras in varje dag. Pedagogerna strävar efter att vara positiva förebilder och varje förskola är en sockerfri zon. Utbudet av grönsaker och frukt ska öka och andelen mättat fett i kosten minska. Kökspersonalen träffas regelbundet för utbyte av erfarenheter och utveckling. Utvecklingen av arbetet med kost och rörelse utgår från projektet "Sunda barn". En kartläggning av hur mycket barnen vistas ute och barnens rörelseaktiviteter ska ske under året och följas upp. Arbetet med att utveckla aktivitetsstationer på förskolegårdarna fortsätter. Förskolegårdarna ska bli mer attraktiva och inbjuda till varierande områden och platser för barn och personal.

Förväntat resultat

Barnens hälsa och välmående ökar.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Resultat av personalens självvärdering gällande barns utevistelse i förskolan	3	År

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Utveckla en utmanande utemiljö i förskolan med fokus på barns rörelse	2012-01-01	2014-12-31
Utveckla hälsofrämjande insatser i samverkan med barnhälsovården	2012-01-01	2014-12-31

NÄMNDMÅL:

Förskolorna skapar goda förutsättningar för att öka barns språk- och kunskapsutveckling, med fokus på svenska språket (Utveckling och Lärande)

I Skärholmen finns etablerat språkstöd i förskolorna. Språkprogrammet och en språkartläggning ligger till grund för barnets individuella språkstöd.

Personalen i förskolorna följer stadsdelens språkprogram. Det finns en språkansvarig på varje förskola som ansvarar för att språkutvecklande miljöer och material är tillgängliga för barnen. Barnen får regelbundet höra sagor, berättelser och delta i språkstärkande lekar och sångstunder. De uppmuntras att sätta ord på och samtala kring vardagen. Barnen vistas i mindre grupper för att gynna en god utveckling i kommunikation och samspel. Barnens modersmål kartläggs och modersmålsstöd samordnas i de förskolor där det finns flerspråkig personal. I språkarbetet är personal, föräldrar, pedagogisk miljö och dokumentation viktiga resurser. Pedagogiska utvecklingsledare stödjer personalen i arbetet med barnens språk- och kunskapsutveckling. Personalens självvärdering av sitt arbete är ett instrument som används vid uppföljning och utveckling. Förskolorna har egna bibliotek där föräldrar och barn kan låna hem böcker på sitt eget språk. Alternativa och individuella kommunikationsmedel som bild- och teckenstöd erbjuds barn som behöver detta.

Förväntat resultat

Barnens språk- och kunskapsutveckling ökar.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel barngrupper (1-3 år) med fler än 14 barn	0 %	Tertial
Andel barngrupper (4-5 år) med fler än 18 barn	0 %	Tertial
Resultatet av enheternas självvärdering avseende språk- utveckling och kommunikativ förmåga (skala 1-6)	3,5	År

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
----------------------	------------	-----------

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Förskolan använder språkprogrammet och språkkartläggningen i arbetet med barns språk- och kunskapsutveckling	2012-01-01	2014-12-31
Förskolan kartlägger språksituationen för barn med annat modersmål tillsammans med föräldrarna	2011-01-01	2014-12-31

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.3 Stockholmarna ska uppleva att de får god service och omsorg**

Stadsdelsnämnden ska erbjuda en god kommunal verksamhet med hög kvalitet till brukare och medborgare. Skärholmens värdegrund ska prägla alla mänskliga möten i verksamheten. Skärholmsborna ska garanteras ett gott bemötande, tillgänglig personal, en rättssäker myndighetsutövning samt en verksamhet som utgår från evidens- och kunskapsbaserade metoder. Den enskildes rätt till information, inflytande och delaktighet är i fokus.

Brukaruppföljningar i verksamheterna sker regelbundet och i den dagliga kontakten fångas synpunkter upp som används för att utveckla verksamheten. Även synpunkter från inspektioner och granskningar tas tillvara och bidrar till förbättringar av verksamheterna.

Utförarenheterna inom äldreomsorg är inriktade på nöjda brukare, ökad trygghet samt god mat och en trevlig måltidssituation. Möjlighet till meningsfullhet i vardagen och regelbunden utevistelse prioriteras i verksamheten. Målgruppen yngre äldre kommer att öka de närmaste åren och verksamheten kommer under året att undersöka vad som behövs åtgärdas för att möta målgruppens behov av stöd och förebyggande insatser.

Stadsdelsförvaltningen har en medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS, som inom ramen för hälso- och sjukvårdslagen följer upp vårdkvalitet och säkerhet, samt en person som har det medicinska ansvaret för rehabiliteringen, MAR. Äldreomsorgen kommer att arbeta efter äldreförvaltningens värdegrund samt delta i arbetet med att ta fram värdighetsgarantier för äldreomsorgen.

Stadsdelens egna verksamheter inom äldreomsorgen fortsätter att samarbeta med säkerhetssamordnaren för att ta fram åtgärder för att förebygga våld mot äldre. På Sätra vård- och omsorgsboende kommer ett projekt med teambaserat arbetssätt att pågå i syfte att använda personalens kompetens och resurser och få en ökad förståelse för vars och ens specifika kunskap i arbetet med att arbeta in de nationella riktlinjerna för vård- och omsorg av personer med demenssjukdom. Enheterna inom LSS bostäderna kommer att fortsätta driva projekt kring bland annat etik, fritid och hälsa under året. Alla enheter inom avdelningen äldre och funktionshinder kommer att arbeta med arbetsmaterialet som tagits fram av AFA Försäkring i samarbete med assistansenheten. Materialet handlar om vård i annans hem och ska säkerställa personalens arbetsmiljö i syfte att bedriva god och säker vård- och omsorg för de boende.

I behandling och insatser inom socialtjänsten är målsättningen att stärka de resurser som finns i familj och nätverk. Barn, ungdomar och vuxna ska i ökad utsträckning erbjudas insatser i öppenvård. Stöd och behandling ska främst ges i närmiljön. Förskola, skola, fritid och familjerelationer utgör starka skyddsfaktorer. Att använda sig av det sociala nätverket har en normaliserande effekt och bidrar till att barnen/ungdomarna och deras familjer klarar sig utan socialtjänstens insatser.

Vid heldygnsplaceringar verkar vi för att placeringen ska bli kortvarig. I arbetet med unga används evidensbaserade behandlingsmodeller som har stöd i forskning och som bygger på att stärka barn och ungas skyddsfaktorer och minska riskfaktorer. Vi samverkar med skolan för att barn som placeras utom hemmet ska genomgå en skolpsykologisk och pedagogisk utredning i det fall skolan finner att det behövs.

Vid misstanke om brott eller då en minderårig påträffats alkohol- eller drogpåverkad kallas den unge tillsammans med vårdnadshavare för samtal inom två dygn. I samarbete med polisen arbetar socialtjänsten i utredningscentrum för unga lagöverträdare. Arbetssättet präglas av snabb reaktion på brott. Utredningscentrum kommer i början av året att utvidgas till en social insatsgrupp för att motverka ungdomskriminaliteten och öka tryggheten. Ett relationsvårdsteam kommer att bildas för att utveckla och strukturera arbetssätt när det gäller våld i nära relationer.

Preventionssamordnaren driver utvecklingen av det långsiktiga, preventiva arbetet i stadsdelen, där resultatet av Stockholmsenkäten är en grund för arbetet. Tidiga insatser till barn och unga prioriteras. Vi arbetar för att fördjupa samverkan i stadsdelens samverkansforum. Målsättningen är fortfarande att involvera fler berörda deltagare och att stärka samverkan socialtjänst, förskola, skola. Stadsdelsförvaltningen arbetar aktivt för att motverka hemlöshet, bland annat med stöd av hyres- och skuldrådgivare. Tränings- och försöksboende erbjuds till både vuxna och ungdomar. Ett viktigt utvecklingsområde är unga vuxna, som saknar sysselsättning, och där stora risker finns för utanförskap och missbruk. Inom socialpsykiatri konsolideras och utvecklas det kvalitetssystem som byggts upp under 2011. Vi kan då i högre utsträckning få fram hur målen för de enskilda följs upp, hur många som är nöjda med sina insatser och hur våra arbetssätt ger resultat. En anhörigkonsulent ansvarar för att utveckla och samordna stöd i olika former till anhöriga som tar hand om sina närstående.

Personalen arbetar aktivt med barns inflytande i förskolan för att stärka deras självkänsla samt empati. Detta främjar barns syn på likabehandling och respekt för allas lika värde. I förskolan finns en plan utarbetad tillsammans med skolan för kontakt och möten i samband med barnens övergång till skolan. Genom föräldraaktiv inskolning får föräldrarna redan vid start i förskolan kunskap om de olika föräldraforum som finns för stöd, information, samverkan och delaktighet. Stadsdelen ingår i den nationella satsningen kring föräldrastöd. Fritidsenheten deltar i de forum för samverkan som bildats med syftet att främja barns och ungdomars uppväxt. I samverkan kan enheten genom sina verksamheter erbjuda goda relationer och givande fritidsaktiviteter för alla barn och ungdomar. Enheten ordnar föräldramöten, öppet hus, riktade aktiviteter och bjuder in ungdomarnas familjer att ta del av verksamheten för att skapa goda relationer. Informationsutbytet med de lokala föreningarna ska utvecklas för att sprida information om lovprogram med mera. Ungdomarna ska stimuleras att upptäcka andra miljöer genom studiebesök, utbytesverksamhet, läger och andra arrangemang.

Ungdomar i styrelser, arbetsgrupper och ungdomsråd ska få redskap att påverka och bli mer medvetna om kompetens och ansvar. Arbetet i olika nätverk ska utvecklas så att fler besökare kan besöka externa verksamheter.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s års-mål	Periodi-citet
Andel ASI (Addiction Severity Index) utredningar	75 %	tas fram av nämnden	År
Andel av inkommande anmälningar inom BoU där det inleds en utredning (loF)		fastställs 2012	År
Andel barn och unga i biståndsbedömd öppenvård	75 %	tas fram av nämnden	Tertial
Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom loF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	69 %	öka	Tertial
Andel enskilda som minskat sitt behov av stöd inom socialpsykiatri	15 %	tas fram av nämnden	År
Andel genomförandeplaner för biståndsbedömda insatser inom socialpsykiatri, loF	90 %	tas fram av nämnden	Tertial
Andel klienter inom socialpsykiatri som erhållit två uppföljning enligt DUR under året	75 %	tas fram av nämnden	År
Andel mål för den enskilde, med insatser inom socialpsykiatri, som i snitt uppnås (loF)	50	fastställs 2012	År
Andel personer i förhållande till hela befolkningen som har haft insatser inom loF, socialpsykiatri	0,8 %	tas fram av nämnden	Tertial
Andel personer i förhållande till hela befolkningen som har haft insatser inom vuxen missbruk, loF	0,35 %	tas fram av nämnden	Tertial
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som på det hela taget är nöjda med sin insats (loF)	75 %	fastställs 2012	År
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som upplever att de fått en förbättrad livssituation enligt DUR uppföljningen (dokumentation, utvärdering och resultat) (loF)	25 %	öka	År
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes (loF)	75 %	fastställs 2012	År

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s års-mål	Periodi-citet
Andel ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	90 %	tas fram av nämnden	År
Andel vuxna i biståndsbedömd öppenvård (loF)	76 %	tas fram av nämnden	Tertial
Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (loF)	55 %	öka	Tertial
Antal familjer med barn som saknar stadigvarande bostad (loF)		fastställs 2012	Tertial
Antal nytillkomna försöks- och träningslägenheter (loF)		fastställs 2012	År
Antalet försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i stadsdelsnämnden (loF)	2 st	fastställs 2012	Tertial
Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	60 %	tas fram av nämnden	År
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	89 %	År
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	71 %	72 %	År
Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerade bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	70 %	tas fram av nämnden	År
Andelen personer med funktionsnedsättning som övergår till lönearbete efter deltagande i dagliga verksamheter enligt LSS eller dagverksamheter enligt SoL (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0 %	tas fram av nämnden	År

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal nytillkomna omsorgslägenheter för vuxna inom staden (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0 st	100 st	År
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	91 %	År
Brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	tas fram av nämnden	År
Nöjda brukare - daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	91 %	År
Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	91 %	År
Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	88 %	År
Andel omsorgspersonal med grundutbildning (äldreomsorg)	91 %	tas fram av nämnden	År
Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)	90 %	84 %	År
Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	84 %	84 %	År
Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)	84 %	84 %	År
Maten smakar bra - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	75 %	75 %	År
Maten smakar bra - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	75 %	75 %	År
Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	75 %	75 %	År
Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	74 %	74 %	År

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	84 %	84 %	År
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	89 %	89 %	År

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Vidta åtgärder för att förebygga och arbeta för att minska narkotikaanvändningen	2012-01-01	2013-12-31
Utveckla kunskaper i svenska hos vård- och omsorgspersonal med svenska som andraspråk	2011-01-01	2012-12-31
Vård- och omsorgspersonal erbjuds grundutbildning	2011-01-01	2012-12-31
Äldre ska ges möjlighet att påverka vad de vill äta och de ska ha möjlighet att välja mellan olika maträtter	2012-01-01	2012-12-31

NÄMNDMÅL:

Genom samverkan mellan socialtjänst, förskola, skola och familjen samt övriga aktörer tillvaratas de gemensamma resurserna så att barn och unga kan växa upp till självständiga vuxna. (Samverkan)

Genom samverkan såväl inom som utom stadsdelen, ska socialtjänsten tidigt uppmärksamma barn och unga som är i behov av stöd.

Samverkan är en viktig bidragande faktor för att tidigt uppmärksamma de barn som är i behov av insatser. Stadsdelsnämndens struktur för samverkan består av förskola, skola, fritid, socialtjänst, polis. Det är ett forum för stöd, inspiration och erfarenhetsutbyte. En lokal samverkansöverenskommelse mellan stadsdelens olika verksamheter, skolorna och polisen har skrivits och gäller tills vidare. En fortsatt prioriterad fråga är att involvera samtliga fristående förskolor och skolor samt barn- och mödrahälsovården i samverkansarbetet. Samverkan mellan socialtjänst och skola stärks genom att grundskolechefen deltar i styrgruppen. För att bredda styrgruppen kommer även landstinget att bjudas in. Samverkansforum har som målsättning för året att öka förståelsen och kunskapen om varandras verksamheter, att arbeta med så kallade hemmasittare och med relationsvåld.

Stadsdelen utvecklar arbetet med att skapa ett nätverk med föreningar och samfund för barn och ungas fritid. Fält- och fritidsverksamheterna har ett gemensamt uppdrag att samverka i det förebyggande arbetet för stadsdelens ungdomar. Samarbete med landstinget finns i BUS (Barn och ungdomar i behov av särskilt stöd från kommun och landsting) där lokala frågor diskuteras på en övergripande nivå.

Personalen arbetar aktivt med barns inflytande i förskolan för att stärka deras självkänsla samt empati. Detta främjar barns syn på likabehandling och respekt för allas lika värde.

Genom föräldraaktiv inskolning får föräldrarna redan vid start i förskolan kunskap om de olika föräldraforum som finns för information, samverkan och delaktighet. Personalen informerar föräldrar om stöd som finns att tillgå i stadsdelen i form av logoped, talpedagog, förskolepsykolog, samordnaren för barn i behov av särskilt stöd, BVC och BUP. I förskolan finns en plan utarbetad tillsammans med skolan för kontakt och möten i samband med barnens övergång till skolan. Gemensamma dokument används vid överlämningsamtalen med föräldrar, personal och skolpersonal. Föräldrar till barn i behov av särskilt stöd erbjuds nätverksmöten tillsammans med övriga berörda parter.

Fritidsenheten deltar i de forum för samverkan som bildats med syftet att främja barns och ungdomars uppväxt. I samverkan kan enheten genom sina verksamheter erbjuda goda relationer och givande fritidsaktiviteter för alla barn och ungdomar. Enheten ordnar föräldramöten, öppet hus och riktade aktiviteter för att bjuda in ungdomars familjer att ta del av enhetens verksamheter samt skapa goda relationer. Alla verksamheter inom enheten ska ha en familjesamverkansplan. Varje månad ska ungdomar, föräldrar och andra intresserade aktörer få informationsbrev om verksamheten. Informationsutbytet med de lokala föreningarna ska utvecklas för att sprida information om lovprogram med mera. Ungdomarna ska stimuleras att upptäcka andra miljöer genom studiebesök, utbytesverksamhet, läger och andra arrangemang. Ungdomar i styrelser, arbetsgrupper och ungdomsråd ska få redskap att påverka och på så vis bli mer medvetna om kompetens och ansvar. Arbetet i olika nätverk ska utvecklas så att fler besökare kan besöka andra verksamheter. Vårdnadshavarna kontaktas alltid om problem uppstår. Vid oro att barn far illa finns bestämda rutiner för kontakt med socialtjänsten.

Förväntat resultat

Barn, unga och deras familjer får det stöd de behöver. Barn och unga ges möjlighet till delaktighet och inflytande. Samarbetet mellan socialtjänst och skola förbättras när det gäller placerade barns och ungas skolgång.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel aktuella likabehandlingsplaner på samtliga förskolor	100 %	Tertial
Andel föräldrar som erbjuds utvecklingssamtal minst en gång per termin	100 %	År
Andel genusutbildad personal i fritiden	75 %	År
Antal aktuella familjesamverkansplaner för respektive verksamhet inom fritidsenheten	8	År
Antal ungdomar som är utbildade styrelseledamöter i mötesplatsernas styrelser och ungdomsrådet	30	År

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Förskola och fritid arbetar aktivt och medvetet för att öka barns, ungas och föräldrars delaktighet och inflytande	2008-01-01	2014-12-31
Förskola och fritid ska samverka med olika verksamheter och särskilt stödja föräldrarollen när barn och unga behöver stödinsatser	2008-01-01	2014-12-31
Barns och ungas familj och nätverk ska tillvaratas i den individuella planeringen av stöd och insatser	2008-01-01	2012-12-31
Fritidsenheten har ett strukturerat genusarbete där alla barn och unga kan utveckla sin unika identitet och intressen	2012-01-01	2014-12-31

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden arbetar aktivt för att nyrekrytering till missbruk ska minska

Avsikten är att förhindra att barn, unga och vuxna utvecklar ett normbrytande beteende.

Stadsdelens preventionssamordnare driver utvecklingen av ett långsiktigt preventivt arbete i stadsdelens olika verksamheter. Stadsdelen har en lokal tobaks- alkohol- och narkotikapolitisk handlingsplan som bygger på verksamheternas åtaganden. Stockholmsenkäten genomförs under året och redovisas under hösten. Resultatet av enkäten är en grund för det fortsatta preventiva arbetet. I samarbete med polisen och Maria ungdom genomförs utbildning om hur man upptäcker tidiga signaler på drogbruk för personal som möter barn och unga i sitt arbete. Åtgärder mot cannabisbruket fortsätter genom en särskild satsning på information och att engagera ungdomar, föräldrar och personal i olika aktiviteter, bland annat inom fält- och fritidsverksamheterna.

Åtgärder som ska bidra till minskad konsumtion av alkohol och narkotika är folköls- och tobakstillsynen och arbete mot langning. Tillsynen sker tillsammans med polisen, som också är tillsynsmyndighet.

En samverkansöverenskommelse med polisen har skrivits angående tillsynen och en tillsynsplan har upprättats. Tillsynsarbetet ska förstärkas i enlighet med regeringens ANDT-strategi (alkohol, narkotika, doping, tobak).

Fältverksamheten utvecklar det drog- och brottsförebyggande arbetet inom ramen för Mentorsprogrammet. Målet är att öka antalet unga som anammar en restriktiv attityd till våld, tobak och droger och därmed påverka ungas förhållningssätt i en hälsofrämjande riktning. Under 2012 kommer Mentorsprogrammet att ha särskilt fokus på cannabisbruket. I verksamheterna för barn och unga används standardiserade intervjuemetoder, där problemområden som alkohol och narkotika identifieras och speciella fråge-

formulär för att tidigt fastställa skadligt drickande. Socialtjänsten kallar till föräldrasamtal när minderåriga påträffats alkohol- eller drogpåverkad.

Fritidsenhetens policy är att ha en absolut nolltolerans mot droger samt alkohol och kontakter alltid föräldrar om ungdomar använder dessa. Miljön och aktiviteterna i enhetens verksamheter visar tydligt att missbruk inte accepteras.

Personalen utbildar och motiverar ungdomar till att avstå från droger genom samtal och olika aktiviteter. Personalens kompetens och erfarenhet är en stor resurs vid samverkan med föreningar och andra aktörer. Samverkan sker med preventionssamordnaren, socialtjänst, fältassistenter och andra aktuella aktörer. Under 2012 kommer enheten att arbeta med att skapa och implementera en tobakspolicy för personal och besökare.

Förväntat resultat

Antalet ungdomar som helt tar avstånd från alkohol, droger och tobak ska öka.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel unga som kommit på kallelse efter att ha påträffats alkohol- eller drogpåverkad	100 %	År
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Minderårig som påträffats alkohol- eller drogpåverkad ska tillsammans med vårdnadshavare kallas till samtal med socialtjänsten inom två dygn	2011-01-01	2012-12-31

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden arbetar för att trygga och säkra de äldres livssituation.

Omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning sker genom sociala och förebyggande insatser för att skapa en trygg äldreomsorg. Aktiviteter, vaktmästarservice, heminstruktör för syn och hörsel är exempel på insatser som erbjuds.

Omsorgen om äldre och funktionsnedsättning arbetar med sociala och förebyggande insatser för att trygga och säkra de äldres livssituation.

Fixartjänster erbjuds alla över 75 år. En anhörigkonsulent ansvarar för att utveckla och samordna stöd i olika former till anhöriga som tar hand om sina närstående. Förvaltningen har en anhörigstödare som arbetar förebyggande med information, studiecirklar och utflykter för anhöriga. Alla äldre som flyttar in till stadsdelens egna vård- och omsorgsboenden får erbjudande om riskbedömningar kring fall (Dowton fallindex), nutrition (MNA), trycksår (Modifierad Notronskala) och inkontinens (enligt gällande vårdprogram).

En medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) följer upp vårdkvalitet och säkerhetsom inom ramen för hälso- och sjukvårdslagen. Stadsdelsförvaltningen har anställt en person som har ansvar för uppföljning av den medicinska rehabiliteringen (MAR).

Förväntat resultat

Resultat av brukarundersökningen ska visa att merparten av brukarna är nöjda med tryggheten. De äldre har en säkerställd hälso- och sjukvård inom förvaltningens vård- och omsorgsboenden.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
För boende inom förvaltningens vård- och omsorgsboenden som är identifierade som riskpatienter för fall, undernäring och trycksår ska en vårdplan upprättas, om möjligt, i samråd med den boende	2012-01-01	2014-12-31
Riskbedömningar för fall, undernäring och trycksår genomförs för alla boende inom förvaltningens vård- och omsorgsboenden inom 14 dagar efter inflyttning.	2011-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnden arbetar med sociala och förebyggande insatser för äldre personer.	2012-01-01	2014-12-31

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden arbetar med förebyggande och tidiga insatser för barn och unga för att trygga en positiv social utveckling (Förskola och hem)

En viktig förebyggande insats för att ge barn och unga en trygg uppväxt är att korta bidragstiderna för barnfamiljer och stärka missbrukande föräldrar till ett nyktert liv. Att minska bidragsberoendet är en avgörande fråga i förvaltningen. För att vända trenden arbetar stadsdelens kognitiva beteendeterapeuter med stöd till personer som varit långtidsberoende av försörjningsstöd.

För att utveckla och strukturera arbetssätt startar socialtjänsten ett relationsvårdsteam, som ska arbeta med insatser för människor som utsatts för våld i nära relationer. Vi ska också utveckla arbetet med att ge stöd till den som utfört våldet. Teamet kommer att bestå av tre medarbetare och under uppbyggnadsfasen en samordningsfunktion. Särskilt samarbete ska ske med projektet "Våldsutsatta barn - samverkan inom socialtjänsten". Medel har beviljats från länsstyrelsen och ska användas till kompetensutveckling för att utveckla samarbetet mellan familjerätt, barnenhet och kontaktverksamhet.

Unga, som är misstänkta för sitt första brott kallas tillsammans med vårdnadshavare till socialtjänsten så snart anmälan inkommit, oftast inom 24 timmar. Socialtjänsten erbjuder råd och stöd i form av ett till tre samtal till föräldrar och även rådgivning till förskolor och skolor vid orosanmälan.

I en av skolorna har man påbörjat ett arbetssätt "Barn i riskzon" - samverkan mellan socialtjänst, polis, fritid och föräldrar för att vända en negativ utveckling när det gäller barn och unga. Arbetssättet utvärderas och kommer att utvidgas till fler skolor om resultatet blir gott.

Fältverksamheten arbetar uppsökande och förebyggande med ungdomar 12-19 år ur ett generellt hälsofrämjande perspektiv genom strukturerade aktiviteter som Men-

torsprogrammet, United Dancers, trivselvandringar och skolträffar. Det uppsökande arbete sker även genom närvaro på internetsidor som facebook.

Ungdomsmottagningens mål är att främja fysisk och psykosocial hälsa, stärka ungdomars identitets- och sexuella utveckling samt förebygga oönskade graviditeter och sexuellt överförbara sjukdomar. En stor del av verksamheten innebär stödjande och rådgivande samtal i psykosociala frågor. Mottagningen arbetar aktivt för att öka jämställdheten bland ungdomar. På gruppträffar och i enskilda besök lyfts olika perspektiv när det gäller religiösa och kulturella frågor, hbt-frågor och funktionshindrades rättigheter. Ungdomsmottagningen kommer under året att vara klar med sin hbt-certifiering, som bland annat innebär en fördjupning av hbt-kompetensen.

Representanter för socialtjänst, förskola och fritid har bildat en styrgrupp för föräldrastöd. Syftet är att bevaka och utveckla föräldrastödet, sammanställa det arbete som avdelningarna gör redan idag och tillföra nya former av samverkan med familjerna. Under 2012 ska föräldrastödet utvecklas och marknadsföras, landsting och skola kommer att bjudas in till styrgruppen. I stadsdelen finns bland annat Komet, som är ett föräldraträningsprogram för föräldrar med barn i alla åldrar. Inom socialtjänsten erbjuds samarbetsamtal om vårdnad och umgänge för föräldrar som skiljer sig.

I stadsdelen finns olika former av samverkan med föräldrar samt föräldrastöd. Förutom den dagliga dialogen erbjuds föräldrar samverkan och inflytande genom föräldraträffar, föräldraråd och föräldramöten. Stadsdelen ingår i den nationella satsningen kring föräldrastöd. Förskolepsykologen är utbildad instruktör för föräldrautbildningen "Alla barn i centrum" (ABC). Hon ansvarar även för ett nätverk för de pedagoger som håller i förskolornas föräldraträffar "Vägledande samspel". Varje förälder får tillsammans med sina barn en introduktion i förskolan då personalen arbetar aktivt för att utveckla en tillitsfull relation med barnens familjer. Personalen i förskolan kartlägger och utvecklar miljön för att anpassa den efter barnens behov samt utvecklingsnivåer.

Miljön utformas så att den uppmuntrar barns nyfikenhet och lust att lära. Personalen för fortlöpande samtal med barnens vårdnadshavare om barnets trivsel, utveckling samt lärande och genomför två utvecklingssamtal per år. I utvecklingssamtalet analyserar föräldrar och personal barnets utveckling och behov för att se hur barnet på bästa sätt kan utvecklas. Personalen informerar föräldrar om stöd som finns att tillgå i stadsdelen i form av logoped, talpedagog, förskolepsykolog, samordnaren för barn i behov av särskilt stöd, BVC och BUP. Vid oro för att barn får illa finns bestämda rutiner för kontakt med socialtjänsten.

Fritidens verksamhet grundar sig på goda relationer mellan brukare och personal och erbjuder barn och unga en meningsfull och kreativ fritid. Verksamheterna har en tydlig struktur som utvecklar den enskilda individen positivt. Särskild satsning sker på att få fler flickor och funktionsnedsatta ungdomar att besöka de olika mötesplatserna. Personalen arbetar för att barn och ungdomar motiveras att ta kloka beslut som stärker den unges positiva jagutveckling.

Planeringstid, tydliga mötes- och planeringsstrukturer tas fram av personal och ungdomar tillsammans så att hållbara och meningsfulla aktiviteter kan planeras, genomföras och utvärderas.

Enheten ordnar föräldramöten, öppet hus och riktade aktiviteter för att bjuda in ungdomars familjer att ta del av enhetens verksamheter samt skapa goda relationer. Alla verksamheter ska ha en plan för familjesamverkan. Samverkan sker med preventionssamordnaren, socialtjänst, fältassistenter, föreningar och övriga berörda aktörer.

Förväntat resultat

Samtal i form av råd och stöd inom socialtjänsten ökar. Föräldrar som upplever att barnen är trygga i förskolan ökar. Besökande ungdomar på mötesplatserna ökar.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel klasser år 7 och 9 i högstadiet och år 1 i gymnasiet som får information om ungdomsmottagningens verksamhet/sex och samlevnad	100 %	År
Andel unga som kommit till samtal på kallelse från socialtjänsten efter underrättelse från polisen om misstänkt förstagångsbrott (24 timmars-regeln)	90 %	Tertial
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Barn och unga som grips eller omhändertas misstänkta för sitt första brott ska tillsammans med vårdnadshavare inom ett dygn från polisens underrättelse kallas till samtal hos socialtjänsten	2008-01-01	2012-12-31
Stadsdelsförvaltningen ska erbjuda stöd och hjälp till vuxna och barn, som är utsatta för våld eller hot om våld inom familjen	2008-01-01	2012-12-31
Stadsdelen erbjuder föräldrastöd i olika former	2012-01-01	2014-12-31
Varje förskola bjuder in till minst två föräldraträffar per år enligt "Vägle-dande samspel" nivå ett	2011-01-01	2014-12-31

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden har en boendekedja för personer som bor i försökslägenhet - från hemlöshet till eget kontrakt

Genom en god samverkan mellan olika professionella aktörer samlas resurser och insatser för personer som befinner sig i risk för hemlöshet eller i hemlöshet.

Socialtjänsten erbjuder tränings- och försöksboende för både vuxna och ungdomar. Bostöd inom resursenheten erbjuder socialt och pedagogiskt stöd som anpassas till varje individ utifrån en individuell handlingsplan.

Syftet är att brukarna ska få större kunskap om hur samhället fungerar och därmed kunna delta och påverka sitt liv och sin omgivning.

Personerna ska kunna klara eget boende utan störning och betala hyran i tid med hjälp av det stöd som förvaltningen ger. Bostöd ger vi även till personer som behöver stöd för att kunna behålla sin bostad.

Mottagningsenheten arbetar med uppsökande verksamhet för att förhindra vräkningar genom hyresrådgivaren och i samverkan med skuldrådgivaren. Förvaltningen ska göra en handlingsplan för vräkningsförebyggande åtgärder.

Enheten för socialpsykiatri erbjuder boendestöd i egna lägenheter, tillgång till försöks- och träningslägenheter med stöd. För socialpsykiatrins målgrupp finns boendestöd utöver kontorstid.

Förväntat resultat

Antalet personer i Skärholmen som vräks från sin lägenhet minskar.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel personer som efter avslutad budget- och skuldrådgivning är nöjda och anser att de har kontroll över sin ekonomi.	100 %	Tertial
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
I samspel med fastighetsägarna utvecklar stadsdelsnämnden arbetssätt som motverkar hemlöshet	2008-01-01	2012-12-31
Stadsdelsnämnden ska kontakta alla personer där hyresvärden meddelat hyresskuld	2011-01-01	2012-12-31

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden skapar förutsättningar för ökad självständighet och delaktighet och tar hänsyn till brukarnas egna önskemål

Kundvalsmodellen genomsyrar verksamheterna. Samtliga brukare/kunder har en aktuell genomförandeplan som de har varit med och upprättat. Samtliga enheter arbetar aktivt med att kvalitetssäkra sina verksamheter.

Enheten för socialpsykiatri arbetar med en helhetssyn på människan. Vi tar hänsyn till den enskildes behov som motiverade kontakten med enheten. Strukturerad samverkan finns med landstingets öppenvård för att utifrån brukarens behov uppnå bästa möjliga resultat.

Avdelningen äldre och funktionshinder skapar förutsättningar för ökad självständighet och delaktighet. Varje brukare har möjlighet att välja hur hon eller han vill få sina beviljade insatser utförda. Detta görs genom att det upprättas individuella genomförandeplaner tillsammans med den enskilde, anhörig och eller god man samt kontakt-

person inom 14 dagar efter beställning. Aktiviteter och intressen beskrivs också i genomförandeplanen. Enheterna genomför egna brukarundersökningar samt screening av kvaliteten utöver stadens övergripande brukarenkäter.

Förväntat resultat

Brukarna erbjuds delaktighet i planering och genomförande av insatser.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel aktuella genomförandeplaner för omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning (myndighetsutövning)	75 %	År
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Alla brukare inom omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning ska ha en aktuell genomförandeplan. En plan upprättas alltid vid ny beställning och följs upp minst en gång per år (utföra-re)	2011-01-01	2014-12-31

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.4 Stockholms stad som arbetsgivare ska erbjuda spännande och utmanande arbeten

Förvaltningen ska ha en organisation som präglas av tydlighet, öppenhet och med ett tillåtande och uppmuntrande klimat där medarbetarskapet utvecklas i linje med de åtaganden som förvaltningen gör för brukare och medborgare. Arbetet ska upplevas både roligt och utmanande. Tydlighet i krav och förväntningar ska finnas för varje enskild medarbetare. Goda arbetsprestationer ska uppmärksammas och återkopplas och utvecklingsbehov ska tydliggöras och uppmuntras i ett tillåtande klimat. Vid de årliga medarbetarsamtalen ska individuella utvecklingsplaner tas fram för att tydliggöra behov av kompetensutveckling i linje med de enhetsspecifika målen. Utifrån medarbetarenkätens resultat ska cheferna tillsammans med sina medarbetare ta fram en handlingsplan. Detta för att utveckla medarbetarskap, ledarskap, arbetssätt och rutiner till gagn för verksamhetens utveckling. Hälsobefrämjande aktiviteter och insatser för att förbättra arbetsmiljön ska uppmuntras. Skärholmens värdegrund och vison 2030 ska fortsätta att genomsyra verksamheterna.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Aktivt Medskapandeindex		fastställs 2012	År
Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid		fastställs 2012	År
Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare		fastställs 2012	År

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete		fastställs 2012	År
Sjukfrånvaro (alla nämnder/bolag)	5,9 %	4,5 %	År

NÄMNDMÅL:

Hälsan ökar och sjukfrånvaron minskar.

Genom ett aktivt rehabiliteringsarbete och att erbjuda friskvård verkar vi för en stadsdelsförvaltning med hög frisknärvaro. En god arbetsmiljö är den hälsofaktor som stadsdelsförvaltningen har störst möjlighet att påverka.

Resultaten från medarbetarenkäten ska ligga till grund för förbättringsåtgärder i syfte att utveckla ledarskap, medarbetarskap, hälsa och arbetsklimat. Varje chef förväntas gå igenom resultaten tillsammans med medarbetarna och ta fram en handlingsplan med konkreta förbättringsåtgärder. Åtgärder i de lokala handlingsplanerna följs upp förvaltningsövergripande som underlag för förvaltningsgemensamma insatser. Utvecklingsbehov utifrån verksamhetens krav, arbetstrivsel och övriga faktorer som gagnar medarbetarnas hälsa tas upp vid medarbetar-/lönesamtalet. Inom LSS-bostäder kommer ett hälsotema att finnas vid minst ett APT-möte. Vi arbetar efter Stockholms Stads rehabiliteringsprocess för sjukskrivna medarbetare med fokus på snabb arbetsåtergång. Tidiga och systematiska insatser vid korttidsfrånvaro ska bidra till att minska den korta sjukfrånvaron och förebygga långa sjukfrånvaroperioder hos medarbetare. Inom förskolorna genomförs friskvårdsaktiviteter som planeras av hälsocoacher som träffas regelbundet. Samarbetet med MedHelp fortsätter även kommande år inom förskolan. Alla enheter inom äldre och funktionshinder kommer att arbeta med projektet "Vård i annans hem" i syfte att säkerställa arbetsmiljön och höja kvaliteten i omvårdnaden. Fortsatt arbete kommer att ske i syfte att Skärholmens gemensamma värdegrund ska genomsyra alla verksamheter. Det ska vara roligt att gå till jobbet.

Förväntat resultat

Frisknärvaron ökar i förvaltningen.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel korttidsjukfrånvaro	3 %	Tertial
Andel långtidsjukfrånvaro	2 %	Tertial
Andel sjukfrånvaro mellan 15-90 dagar	0,9 %	Tertial

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Möjlighet till friskvård erbjuds medarbetare	2008-01-01	2014-12-31

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Regelbundna uppföljningar av sjukfrånvaron vid varje enhet	2008-01-01	2014-12-31
Alla enheter ska arbeta med förbättringsåtgärder utifrån resultat från medarbetarundersökningen. Åtgärderna ska följas upp systematiskt.	2012-01-01	2014-12-31
Tidiga och systematiska insatser vid kortidsfrånvaro.	2011-01-01	2014-12-31

NÄMNDMÅL:

Medarbetare och chefer stöds i att utveckla sin kompetens utifrån verksamhetens behov

Utveckling av medarbetarnas kompetens ska ha sin grund i verksamhetens behov. Som stöd ska förvaltningens chefer tillsammans med medarbetarna ta fram individuella utvecklingsplaner i samband med medarbetarsamtalet. Det ska vara tydligt för medarbetaren vilka krav och förväntningar som ställs på både prestation och utveckling. Medarbetaren ska känna till Skärholmens lönekriterier och förstå principerna för lönesättning.

De individuella utvecklingsplanerna innehåller verksamhetsmål som brutits ned på individnivå, förbättringsaktiviteter kopplade till medarbetarens utförande av sitt arbete och plan för kompetenshöjande insatser som chef och medarbetare har diskuterat och som behövs utifrån verksamhetens behov. För att medarbetarna ska förstå krav och förväntningar och hur prestation är kopplat till lönesättning kommer chefer att få ett informationsmaterial från HR att använda för genomgång med medarbetare. Vid medarbetarsamtal ska intresse och förutsättningar för chefsuppdrag belysas.

Avdelningen äldre och funktionshinder fortsätter arbetet med språksatsningar för medarbetarna. Flera projekt pågår för att utveckla verksamheten, till exempel arbetet med de nationella riktlinjerna för vård och omsorg av personer med demenssjukdom. Brukarnas behov är i fokus.

Förvaltningen har som grundkrav att alla nyanställda socialsekreterare ska ha genomgått socionomutbildning.

Avdelningen barn, unga och fritid fortsätter uppmuntra barnskötare att vidareutbilda sig till förskollärare. Den reviderade läroplanen för förskolan uttrycker tydligt ökade krav i förskollärarens roll och arbete pågår för att tydliggöra roller och ansvar i arbetslagen. Personal och chefer fortsätter att utbilda sig i det pedagogiska IT- och mediaarbetet i förskolan (PIM).

Förväntat resultat

Skärholmens medarbetare ökar sin kompetens utifrån verksamhetens behov.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
----------------------	------------	-----------

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Individuella utvecklingsplaner ska säkerställa att medarbetarnas kompetens underhålls och utvecklas. Vid medarbetarsamtalet ska en plan tas fram som är kopplad till verksamhetens mål.	2008-01-01	2014-12-31
Alla medarbetare ska få en genomgång av lönekriterierna och löneprocessen av sin chef.	2011-01-01	2012-12-31

NÄMNDMÅL:

Verksamheterna utvecklas i samklang med vår värdegrund och vision 2030

Skärholmens värdegrund och stadens vision 2030 ska genomsyra vårt arbetssätt och vårt bemötande.

Genom tydliga mål, strategier och utvecklande arbetssätt samt rutiner för att kvalitetssäkra arbetet kan vi verka i en gemensam riktning och utforma verksamheten för brukarna.

I Skärholmen tas både Vision 2030 och Skärholmens värdegrund upp på APT-möten, konferenser, medarbetarsamtal och vid nyanställning. Medarbetares och brukares idéer och synpunkter tas tillvara i verksamheterna.

Rekryteringsprocessen ska revideras för att säkerställa att den är kompetensbaserad och att diskriminering inte förekommer.

Förväntat resultat

Andelen medarbetare som aktivt använder värdegrunden och vision 2030 ska öka.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel medarbetare som anser att värdegrunden har betydelse för brukarna på deras arbetsplats	90 %	År
Andel medarbetare som uppfattar att värdegrunden har betydelse för arbetsklimatet	80 %	År

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Skärholmen ska revidera rekryteringsprocessen för att säkerställa att processen är kompetensbaserad och att diskriminering inte förekommer	2008-01-01	2014-12-31
Vi ska skapa medvetenhet och delaktighet bland medarbetarna om vårt värdegrundsarbete och vision 2030. Skärholmens värdegrund ska förankras i organisationen så att alla känner till innehållet.	2011-01-01	2014-12-31

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:

3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålet genom att planera så att verksamheterna rymms inom tilldelad budget och har lagt en budget i balans som totalt uppgår till 942,6 mkr netto. Förvaltningen utgår i förslaget till budget från stadens resursfördelningssystem och från att kommunfullmäktiges prioriteringar ska få genomslag i nämndens budget. Vissa omdisponeringar har dock krävts för att uppnå en balanserad budget.

Förvaltningens resurser utnyttjas effektivt. Uppdrag och krav görs tydliga för alla i förvaltningen och uppföljning och resultat används för att utveckla verksamheterna.

Vi har ett gott samarbete med myndigheter, externa organisationer, medborgare och entreprenörer för att optimera resurserna. Vi kommer även att se över möjligheterna att bilda kompetenscentrum för att öka samverkan med andra stadsdelar.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.1 Budgeten ska vara i balans

För Skärholmens stadsdelsnämnd har en budget i balans lagts för 2012. Vid budgetfördelningen har nämnden tagit hänsyn till att alla verksamheter ska ha ekonomisk möjlighet att uppfylla de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har satt.

Inför VP 2012 har risk för ekonomiska avvikelser identifierats. Kostnaderna för sociala insatser för barn och unga är en angelägen fråga under 2012. De åtgärder som kommer att vidtas är fortsatta frekventa uppföljningar och analyser av budgetläget och ärendegenomgångar. Utvecklingen av insatser i öppenvård fortsätter.

Den andra viktiga frågan är kostnaderna kring äldreomsorgen. Dessa rör främst kostnader vid ombyggda Sätra vård- och omsorgsboende. Åtgärder som kommer att vidtas är fortsatta uppföljningar och analyser av budgetläget samt utveckling av verksamheten.

I förvaltningens linjeorganisation finns väl förankrade rutiner för att följa upp verksamhet, budget och kvalitet och vidta åtgärder om avvikelser uppstår.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar (alla nämnder)	100 %	100 %	Tertial
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar (alla nämnder)	100 %	100 %	Tertial
Nämndens prognossäkerhet T2 (alla nämnder)		+/- 1 %	År

NÄMNDMÅL:
Skärholmens budget ska vara i balans

Alla enheter ska följa sin budget och vidta åtgärder om avvikelser redovisas. Verksamheten ska anpassas till brukarnas behov och efterfrågan utifrån de ekonomiska förutsättningarna.

Stadsdelsnämnderna får sina medel tilldelade som ett anslag. Inom ramen har stadsdelsnämnderna frihet att disponera anslaget och prioritera mellan verksamheterna, så länge de följer de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt.

I den nedanstående tabellen visar vi budgetfördelningen per verksamhetsområden jämfört med budgeten 2011 utan kommunövergripande verksamhet för statsbidrag.

Mnkr	Nämndens budget	Nämndens budget	Differens
	2011 (sept.)	2012	
Nämnd- och förvaltningsadministration	27,9	29,1	1,2
Individ- och familjeomsorg	138,0	139,3	1,3
varav socialpsykiatri	28,6	27,2	-1,4
Flyktningmottagande	5,9	1,3	-4,6
Stadsmiljöverksamhet	6,9	6,9	0,0
Avskrivningar och internräntor	3,9	3,6	-0,3
Förskoleverksamhet	190,5	192,5	2,0
Äldreomsorg	244,0	249,3	5,3
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	189,1	188,4	-0,7
Kultur- och föreningsverksamhet	14,5	15,0	0,5
Övrig verksamhet	5,0	6,0	1,0
Arbetsmarknadsåtgärder	5,1	7,2	2,1
Ekonomiskt bistånd	97,5	104,0	6,5
varav handläggare	24,7	26,5	1,8
Summa stadsdelsnämnd	928,3	942,6	14,3

Medarbetarna har en hög medvetandegrad om budgethållning. Varje månad informeras alla anställda om budgetläget på arbetsplatsträffar. De månadsvisa uppföljningarna av budgeten med samtliga chefer fortsätter. Därutöver följs verksamhet, kvalitet och budget upp i samband med de två tertialrapporterna och utvärderas i samband med bokslut och verksamhetsberättelse.

Förväntat resultat

Alla verksamheter ska ha ett balanserat resultat och relevanta prognoser.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Budget, sjukfrånvaro och åtaganden följs upp varje månad med närmaste chef. Arbetet sker i dialog med medarbetarna vid arbetsplatsträffar	2008-01-01	2014-01-31
Dialogmöten om kvalitet och budget sker tre gånger per år med alla medarbetare på alla nivåer	2008-01-01	2014-01-31

Nämndens ekonomiska förutsättningar 2012

Stadsdelsförvaltningen

Mkr

	Budget	T1	T2	Bokslut	Avvikelse
Kostnad	1 026,2				0,0
Intäkt	- 83,6				0,0
Netto	942,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Prestationer					0,0
Resultatfond					0,0
Netto	942,6	0,0	0,0	0,0	0,0

I kostnader och intäkter ingår 62,6 mkr för omslutningsförändringar.

Nämndens nettoram för 2012 är 942,6 mkr, vilket är en ökning totalt med 14,3 mkr jämfört med motsvarande nettoram 2011. Då har anslaget för återsökning av statsbidrag för flyktingmottagande räknats bort eftersom den verksamheten från och med 2012-01-01 överförs till arbetsmarknadsförvaltningen.

Äldreomsorg (249,3 mkr)

Inom verksamheten finns utförare inom Sätra vård- och omsorgsboende (gruppboende för personer med demens och profilboenden för personer med frontallobsdemens respektive Huntingtons sjukdom), hemtjänst, trygghetsboende, dagverksamhet, anhörigstöd, fixartjänst och ledsagarservice samt en beställarenhet. Budgeten har höjts med 2,2 %

Insatser inom vård- och omsorgsboende svarar för över hälften av budgeten med 135,1 mkr medan insatser i ordinärt boende utgör 93,8 mkr. Sätra vård- och omsorgsboende har för närvarande en hög andel boende med ersättningsnivå 1 och låg andel nivå 3 vilket ger låga intäkter enligt stadens vårdpengsystem. Kontinuerlig uppföljning sker med boendesamordnare. Behoven av platser har även minskat och en anpassning efter detta har pågått. En fortsatt minskning medför risk för kostnader för tomma platser.

Övriga enheter bedöms ha förutsättningar för en ekonomi i balans under året. Utföra-re inom hemtjänst är en resultatenheter vilket innebär att ackumulerade resultat från tidigare år får föras till 2012.

Fritid, kultur och föreningsverksamhet (15,0 mkr)

Fritidsverksamheten består av 2:a hemmet, mötesplatser för unga, parklekar och kolloverksamhet. För kulturverksamhet och föreningsbidrag har 0,9 mkr avsatts.

Förskoleverksamhet (192,5 mkr)

Verksamheten består till största delen av förskolor (tre resultatenheter), öppen förskola, barnomsorg på obekvämt arbetstid och en specialavdelning (Clavis) för autistiska barn.

Budget 2012 är cirka 2,3 mkr högre än budget 2011 och 2,9 mkr högre än prognostiserat utfall i T2/2011. Förvaltningen beräknar att budgeten justeras under 2012 med +0,4 mkr för höga hyror samt +1,4 mkr för barnomsorgsgarantin. Budgetramen baseras på antalet barn som var inskrivna våren 2011, totalt 1436 barn. Schablonen per barn 2012 har höjts med 1,5 % och den förskolepeng som resultatenheter i Skärholmen erhåller 2012 per inskrivet barn är 78 % av schablonen mot tidigare 77 %, en procentsats angiven av staden som lägsta ram. Till enheterna förs även socioekonomiskt tilläggsanslag samt medel för språkstöd. Förskolan får förskolepeng utifrån inskrivningen varje månad. Förskolepengen ska täcka kostnader för förskolornas hela verksamhet med undantag för hyreskostnader, lokalupprustning och vissa programövergripande kostnader. För lokalkostnaderna avsätts 22,5 mkr.

De tre förskoleenheterna omsätter 154,5 mkr och beräknas föra med sig ett överskott i sina resultatfonder till 2012.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning (188,4 mkr)

Verksamheten omfattar insatser för personer med fysisk funktionsnedsättning i åldern 0-64år.

Budget 2012 överensstämmer med prognostiserat utfall för 2011. Nettobudgeten uppgår till 188,4 mkr vilket är en minskning med 0,7 mkr jämfört med 2011. Minskningen består av minskade medel till nämnden för det fasta anslaget som ska täcka kostnader för insatser enligt Socialtjänstlagen, SoL och de delar av insatser enligt LSS som inte omfattas av schablonersättningen.

Budgetramen från kommunfullmäktige baseras på antal prestationer per augusti 2011. Avläsning sker två gånger om året; mars och augusti. En särskild redovisning för dyra placeringar görs i samband med augustiavläsningen och budgeten justeras senare utifrån avläsning av det genomsnittliga antalet prestationer under 2012. Alla nya ärenden, förändringar och avslut ska löpande rapporteras till det stadscentrala bedömningskansliet. Ändrade regeltillämpningar har medfört minskade resurser för beviljade insatser i vissa boenden.

Ersättningen för samtliga prestationsrelaterade verksamheter är oförändrad jämfört med 2011. Assistansersättning enligt LASS ökar dock med 3,5 % från 258 kronor till 267 kronor per timme.

Individ- och familjeomsorg (139,3 mkr)

Verksamheten består av socialt arbete med barn, unga och vuxna samt socialpsykiatri.

Budget 2012 är 1,4 mkr högre för individ- och familjeomsorgen än 2011. Fördelningen är +2,0 mkr för barn och unga, +0,8 mkr för vuxna och -1,4 mkr för socialpsykiatri.

Budgetramen för barn och ungdom är 86,9 mkr vilken är 2,5 mkr lägre än novemberprognosen 2011. Ekonomin 2012 påverkas av löneökning, prisökning av köpt vård och storleken av vårdbehov.

För att hålla budgeten har verksamheten regelbunden uppföljning av vårdkostnader. Behandling och insatser för barn, unga och vuxna ska till största delen genomföras av stadsdelens egna öppenvårdsresurser i närmiljön. Öppenvården ska öka i förhållande till institutionsvården.

Det är också av stor betydelse att återsöka statsbidrag som förvaltningen är berättigad till, till exempel ersättning för kostnader för ensamkommande flyktingbarn och asylsökande.

Vuxenvården avser vuxna från 19 år och har en budget på 22,4 mkr. Verksamheten fortsätter konsekvent arbeta med effektiva insatser för att ha budgeten i balans. Ett led i arbetet är att använda egen öppenvård med samtalsterapi (KBT/CRA) metoden och andra kognitiva metoder.

För socialpsykiatri är budgeten 27,2 mkr. Under 2012 kommer verksamhetens ekonomi att påverkas av upphandlingen av boendestöd och träfflokalen Portis samt det nyöppnade socialpsykiatriska boendet i Sätra. Det nya boendet med 7 platser startades 2011 med fondmedel.

Ansvaret för dödsboutredningar överförs från 1 juli 2012 till socialnämnden.

Flyktingmottagande (1,3 mkr)

Budgeten är 4,6 mkr lägre än 2011.

Budgeten är prestationsbaserad utifrån antal flyktingar registrerade i verksamhetssystemet FLAI. Avläsning sker i mars och juli och budgeten justeras i T2.

I december 2010 trädde en ny förordning i kraft vilket medfört att staten övertog huvudansvaret för introduktion och introduktionsersättning för vuxna flyktingar vilka har beviljats uppehållstillstånd efter den första december. Kompletterande ersättning för nyanlända betalas från ekonomiskt bistånd och återsöks från Migrationsverket. Förvaltningen behåller inom flyktingmottagningen de familjer som redan har introduktionsersättning från oss. Övergångsregler gäller i två år. Verksamheten har minskat avsevärd under 2011 och vi beräknar att det tilldelade budgetmedlet räcker till att utföra uppdraget.

Kommunövergripande verksamheten återsökning av statsbidrag för flyktingar övergår till arbetsmarknadsnämnden från den 1 januari 2012.

Ekonomiskt bistånd (104,0 mkr)

Budget för ekonomiskt bistånd 2012 är 1,9 mkr högre än novemberprognosen 2011.

Enligt samhällsprognoser kommer tillväxten i Stockholms län att dämpas. Trots fortsatt nyanställningar förväntas arbetslösheten att stiga. Den svårare arbetsmarknaden slår hårt mot grupper med lägre utbildning och språksvårigheter, eller mot dem som blir utförsäkrade från försäkringskassan och inte har tillräcklig arbetsförmåga.

Enheten för ekonomiskt bistånd kommer att fokusera särskilt på personer som är långtidsberoende av försörjningsstöd.

Vi fortsätter också att ha en effektiv internkontroll av utbetalningar.

Arbetsmarknadsåtgärder (7,2 mkr)

Budgeten är 2,1 mkr högre än 2011. Förvaltningen satsar på arbetsträning och offentligt skyddat arbete (OSA) för att underlätta för personer med svårigheter att komma in på arbetsmarknaden.

Verksamheten kommer att arbeta med kognitiva, motiverande metoder för långtidsberoende för att föra de närmare arbetsmarknaden.

Även feriearbete för ungdomar prioriteras.

Stadsmiljöverksamhet (6,9 mkr)

Verksamheten består av skötsel, underhåll och renhållning av parker, naturområden, parkvägar och naturreservat. Verksamheten (förutom vinterväghållningen) drivs i egen regi.

Budgeten för verksamheten är oförändrad jämfört med 2011. Stadens förändrade nycklar täcker inte behovet för att verksamheten kan uppfylla målet om ”Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning”. Stadsdelsnämnden omfördelar medel för verksamheten.

Stadsdelen har också skötseln av Sättra naturreservat vilket ökar kostnaderna. Förvaltningen har inga särskilda medel avsatta för det.

Avskrivningar och räntor (3,6 mkr)

Inom stadsmiljöverksamheten har medel avsatts till räntor och avskrivningar som uppstår från tidigare parkinvesteringsprojekt. Budgeten för avskrivningar och internränta är 0,3 mkr lägre än 2011.

Nämnd och förvaltningsadministration (29,1 mkr)

Verksamheten består av nämnd och ledning, stab och en administrativ avdelning med personal- och ekonomifunktioner samt avdelningen för samhällsservice inklusive medborgarkontor.

Stadens resursfördelningssystem anvisar inte särskilda medel till nämnd, ledning och förvaltningsadministration, utan detta ingår i verksamheternas budgetramar. Medel

har omfördelats med 33,4 mkr, vilket motsvarar 3,5 % av totala budgeten. Därifrån har 4,3 mkr överförts till en buffert.

Övrigt (6 mkr)

Liksom förra året har förvaltningen avsatt medel för extraordinära händelser i en central buffert. Den ska bland annat användas som en reserv för att möta upp obudgeterade kostnadsökningar inom verksamheterna och kostnader för omstrukturering av lokaler.

Bufferten har skapats genom procentuellt avdrag från verksamheterna och en omfördelning från förskoleverksamheten.

Investeringar

Investeringsplanen omfattar två delar, dels för verksamheten inom stadsmiljö (7 mkr), dels för förvaltningens inköp av inventarier och maskiner (4,2 mkr).

Parkinvesteringar

Skärholmen har för 2012 tilldelats 7 mkr av kommunfullmäktige för investeringar i parker och grönområden.

Enligt kommunfullmäktiges beslut fördelas medel för parkinvesteringar genom två olika modeller. Medel för större investeringar fördelas efter ansökningsförfarande ställd till KF genom Trafikkontoret och medel för mindre investeringar via resursfördelningsnycklar.

6 mkr har fördelats till stadsdelen för parkleken Ekholmen och Terrassen som är ett samarbetsprojekt med Stockholmshem och 1 mkr för mindre investeringar.

Inventarier och maskiner

För större inköp av inventarier och maskiner har Skärholmen tilldelats 4,2 mkr, samma summa som 2011.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Resultatenheter

I samband med verksamhetsplanen skall nämnden ange vilka enheter som ska vara resultatenheter. Resultatenheter ska föra över sitt resultat som uppkommer till följd av enhetens eget handlande, både över- och underskott, till följande år med maximalt 5 % av enhetens bruttobudget för året. Resultatenheterna får ha ett överskott med maximalt 10 % av enhetens bruttobudget. En förutsättning är att resultatenheten uppfyllt sina åtaganden.

Resultatenheter 2012 (tkr)	Budget 2012	Resultat från 2010	Beräknat resultat 2011	Resultatöver- föring till 2012
Förskoleverksamhet				
Bredängs förskolor	50 800	1484	-540	944
Skärholmens förskolor	45 500	2220	1000	3 220
Vårberg/Sättras förskolor	58 200	3493	-684	2 809
Äldreomsorg				
Hemtjänst	32 000	832	-1 452	-620
Totalt	186 500	8 029	-1 676	6 353

Omslutningsförändringar

I budgeten för 2011 hade kostnader respektive intäkter ökats med 76,3 mkr. Den summan har minskat i förslaget till budget 2012 på grund av minskad försäljning. Omslutningsförändringen 2012 är 62,6 mkr vilket avser försäljning av verksamhet inom främst äldreomsorgen (39 mkr), omsorg om funktionsnedsatta (20 mkr) samt individ- och familjeomsorg (3,6 mkr).

Dessa ökade intäkter och kostnader påverkar inte förvaltningens nettobudget.

Medel för lokaländamål

Staden har särskilda stimulansbidrag som nämnden kan söka för utbyggnad av särskilda boenden och förskola.

Under 2012 kommer förvaltningen att söka bidrag för utbyggnad av förskolor. Förvaltningen startar under året fyra nya förskolor med tio nya förskoleavdelningar.

För 2012 utgår ett särskilt bidrag för lokaler inom förskolan med hög hyra. Bidraget utgår med 50 % av den del av hyran som överskrider 2 100 kr/kvadratmeter. Förvaltningen beräknar denna justering till 0,4 mkr.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

Stadsdelsnämndens resurser ska användas på ett klokt och effektivt sätt så att medborgare och brukare får en bra verksamhet med hög kvalitet. Det kräver en aktiv omvärldsbevakning, nyfikenhet på goda exempel från bra verksamheter samt uppföljning och kontroll över de uppdrag och resurser som står till förfogande.

Förändrade krav i lagstiftning, politik eller demografisk och socioekonomiska förändringar innebär att verksamhet, organisation, lokaler och bemanning behöver anpassas till nya förutsättningar.

Genom att göra uppdrag och krav tydliga för alla i förvaltningen och att dessa följs upp och utvärderas och resultat används för att utveckla verksamheterna kan alla verka i samma riktning för att brukarna ska erhålla en god välfärdsservice.

Stadsdelsförvaltningen har också en god samverkan med andra stadsdelar, externa organisationer och myndigheter, frivilligsektorn, medborgare i Skärholmen och upphandlade entreprenörer i syfte att sammantaget optimera resurserna och åstadkomma bra verksamheter till brukarna med hög kvalitet. Stadsdelsnämnden kommer att se över möjligheten om nya samarbetsformer med andra förvaltningar för att bilda kompetenscentrum enligt kommunfullmäktiges uppdrag. Syftet är att inom områden med få medarbetare och med hög grad av specialisering ska kompetenscentrum medföra ökade kunskaper och möjlighet till metod- och kvalitetsutveckling.

Genom en aktiv omvärldsbevakning och kontinuerlig uppföljning av verksamhet, kvalitet och ekonomi används resurserna på ett effektivt sätt till kärnverksamheterna.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Administrationns andel av de totala kostnaderna (alla nämnder)	3,4 %	minska	År
Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen (alla nämnder)	3 st	tas fram av nämnden	År

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämndens resurser utnyttjas effektivt för medborgare och brukare

Vi ska planera, organisera och genomföra verksamheterna på ett sådant sätt att kärnverksamheten är i fokus och prioriteras så att vi på bästa sätt använder våra samlade resurser.

Vi ska använda resurserna inom stadsdelen effektivt för brukarnas och medborgarnas bästa. Med resurser avses personal, lokaler, teknik och ekonomi samt andra resurser som finns i stadsdelen, till exempel anhöriga, närstående, föreningar och andra som kan bidra till en god verksamhet för barn, ungdomar, funktionsnedsatta och äldre samt medborgare som behöver annat stöd.

Lokalerna nyttjas effektivt och i möjligaste mån samnyttjas de av flera intressenter. Stadsdelsförvaltningen samarbetar med fastighetsägare för kvalitativa och yt- och kostnadseffektiva lokallösningar. Vi förordar att lokaler byggs flexibelt, så att dessa kan nyttjas till olika typer av verksamhet över tid.

Skärholmen deltar tillsammans med Hägersten-Liljeholmens och flera centrala förvaltningar och bolag i Projekt UCC, Unified Communications & Collaboration.

Syftet är att få stöd och inspirera medarbetarna till att använda den moderna IT-teknik vi fått genom GS-IT. Målet är att arbeta och samarbeta mer effektivt.

Avdelningen för äldre och funktionshinder planerar för att personalens resurser används när brukarna bäst behöver dem. Verksamheten anpassar antalet platser och inriktning på vård- och omsorgsboendet efter efterfrågan.

Utgångspunkten inom avdelningen för socialtjänst är att insatser ska bedrivas utifrån evidensbaserat socialt arbete och i behandlingen används modeller som har stöd i forskning. Behandling och insatser för barn och unga genomförs till stor del av stadsdelens egna öppenvårdsresurser i närmiljön.

Verksamheten inom förskolan planeras utifrån föräldrars önskemål och behov av plats för barnen. Personal fördelas efter antal barn per förskola. Kontinuerlig kontakt sker med köhandläggaren för beräkning av antalet barn varje månad. Förskolor finns som kan öppnas med kort varsel vid behov.

Förväntat resultat

Skärholmens stadsdelsförvaltning har en effektiv administration, både centralt och lokalt på avdelningarna, vilket tyder på att kärnverksamheten prioriteras.

Övriga frågor

Svar på kommunbeslut efter tillsyn av förskoleverksamheten i Stockholms kommun finns i bilaga 7.

Bilagor

- Bilaga 1 ekonomiblanketter från Agresso, budget 2012, ub001a_243
- Bilaga 2 ekonomiblanketter sdn24 VP 2012
- Bilaga 3 Risk & Väsentlighets analys, indikatorer, VP 2012
- Bilaga 4 Risk & Väsentlighets analys, väsentliga processer, VP 2012
- Bilaga 5 Internkontrollplan VP 2012, Skärholmen stadsdelsnämnd
- Bilaga 6 Aktivitetsplan 2012 VP 2012-11-29
- Bilaga 7 Svar på Skolinspektionens rapport
- Bilaga 8A Jämställdhets- och mångfaldsplan Skärholmen 2011 VP
- Bilaga 8B Jämställdhets- och mångfaldsplan - rutiner för att motverka kränkande behandling
- Bilaga 8C Jämställdhets- och mångfaldsplan- Värdegrund Skärholmen (2)
- Bilaga 9A Kvalitetsgarantier 2012 för äldre och funktionshinder
- Bilaga 9B Kvalitetsgarantier 2012 för socialtjänsten
- Bilaga 9C Kvalitetsgarantier 2012 för medborgarkontoret
- Bilaga 9D Kvalitetsgarantier 2012 för barn, unga och fritid